

LOHJAN POLIISIN KENTTÄPARTIOIDEN SUORITTAMA SUPPEA ESITUTKINTA VUOSINA 2015 JA 2016

Teemu Peltoniemi

8/2017

Tiivistelmä

Tekijä Teemu Peltoniemi	Tutkinto/kurssi ja opinnäytetyö/nimike Poliisi (AMK)/Amk20142	
Julkaisun nimi Lohjan poliisin kenttäpartioiden suorittama suppea esitutkinta vuosina 2015 ja 2016	Julkisuusaste Julkinen	
Ohjaajat ja opintoaine/opetustiimi Lauri Haapaniemi, Pekka Björk	Opinnäytetyön muoto Tutkimuksellinen opinnäytetyö	
Tiivistelmä <p>Tässä tutkimuksessa tutkin vuosina 2015-2016 Lohjan poliisin kenttäpartioiden tekemiä suppeita esitutkintoja. Tutkin kuinka paljon kenttäpartiot tekivät suppeaa esitutkintaa ja mitä eri rikosnimikkeitä kyseisenä aikana kenttäpartiot käsittelivät tässä menettelyssä. Lisäksi vertailen Lohjan poliisin kenttäpartioiden ja lyhytkestoisen rikostutkinnan rikostutkintatilastoja vuosilta 2014–2016. Haastattelemalla Lohjan kenttäpartioiden poliiseja, syyttäjää, rikostutkijaa ja tutkinnanjohtajaa olen selvittänyt suppeaan esitutkintaan liittyviä hyötyjä sekä sen käyttöön mahdollisesti vaikuttavia tekijöitä.</p> <p>Tämän tutkimuksen tuloksena selvisi, että yleisimmät Lohjan kenttäpartioiden suppeassa esitutkinnassa käsittelemät rikosnimikkeet vuosina 2015 ja 2016 olivat ajokorttirikkomus, huumausaineen käyttörikos, kulkuneuvon kuljettaminen oikeudetta, liikennerikkomus, liikenneturvallisuuden vaarantaminen, näpistys sekä rattijuopumus. Edellä mainittuja rikoksia Lohjan poliisin kenttäpartiot tutkivat yhteensä 4549 kappaletta. Muita rikosnimikkeitä Lohjan kenttäpartiot olivat vastaavana aikana tutkineet suppeassa esitutkinnassa yhteensä 577 kappaletta (RikiTrip 21.3.2017).</p> <p>Kenttäpartioiden ja lyhytkestoisen rikostutkinnan rikostutkintatilastojen vertailu osoitti tässä tutkimuksessa, ettei ilmoitettujen rikosten määrällä ole vaikutusta tutkinta-aikaan tai selvitysprosentteihin vuosien 2014-2016 tarkasteluajanjaksolla. Haastatteluista ilmeni, että kentällä tehdyt suppeat esitutkinnat vähentävät jonkin verran lyhytkestoisen rikostutkinnan työmäärää. Haastatteluiden perusteella kenttäpartioiden tekemien suppeiden esitutkintojen määrään vaikuttavia tekijöitä ovat esitutkintataidot, työmotivaatio ja asenteet. Myös työhyvinvoinnin voidaan olettaa jonkin verran vaikuttavan kenttäpartioiden suorittaman suppean esitutkinnan määrään.</p>		
Sivumäärä 38+7	Tarkastuskuukausi ja vuosi Elokuu 2017	Opinnäytetyökoodi (OPS) Amk2014ONT

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	4
2	TAUSTAA	4
3	KESKEISET KÄSITTEET	7
4	TUTKIMUKSEN KULKU	9
5	RAJAUKSET	10
6	TEORIAOSUUS	10
6.1	Tutkimusmetodi	10
7	TUTKIMUSAINEISTO	12
7.1	RikiTrip-aineisto	12
7.2	PolStat-aineisto	16
7.3	Haastattelut	19
8	POHDINTA	26
8.1	Yleistä pohdintaa tutkimuskohteesta	26
8.2	PolStat- ja RikiTrip-aineiston luotettavuuden arviointi	27
8.3	Haastattelulaji	29
8.4	Tutkimustulosten pohdinta	29
8.5	Suppean esitutinnan käyttöön vaikuttavat seikat	32
8.6	Loppupohdinta	35
9	LÄHTEET	37

1 JOHDANTO

Tämän tutkimuksen tavoitteena on selvittää, mitä ja kuinka paljon eri rikoksia Lohjan poliisin kenttäpartiot tutkivat vuosina 2015 ja 2016 suppeassa esitutkinnassa. Tutkin myös millaisia yhtäläisyyksiä tai eroavaisuuksia Lohjan poliisin kenttäpartioiden ja lyhytkestoisen rikostutkinnan välillä esiintyy vuosien 2014–2016 esitutkimäärissä, tutkinta-ajoissa sekä selvitysprosentteissa. Haastatteleamalla Lohjan kenttäjohtoalueella työskenteleviä poliiseja, syyttäjää, rikostutkijaa ja tutkinnanjohtajaa olen selvittänyt suppeaan esitutkintaan liittyviä hyötyjä ja mahdollisia kehityskohteita.

2 TAUSTAA

Suppeaa esitutkintaa käsitteleviä opinnäytetöitä on olemassa vain vähän. Esimerkkinä Roosa Kiviojan & Santtu Korpelan tutkimus *SUPPEAN ESITUTKINNAN MALLI POHJANMAAN POLIISILAITOKSELLE* 12/2016. Kyseisessä teoksessa käsitellään nimensä mukaisesti Pohjanmaan poliisilaitoksen suppean esitutkinnan toimintamallia sekä kenttäpartioiden suorittaman suppean esitutkinnan vaikutusta partioiden toimintavalmiudesta ja tehtäväsidonnaisuusajoihin. He ovat tutkimuksessaan selvittäneet, että kenttäpartioiden suorittama suppea esitutkinta on kannattavaa toimintaa. Pohjanmaan poliisilaitoksella kenttäpartioiden suorittaman tapauskohtaisen noin kahden tunnin esitutkintatyön ei todettu vaikuttavan poliisin näkyvyyteen. Suppean esitutkinnan ei myöskään todettu aiheuttaneen heikentymistä toimintavalmiuserajoissa eikä tehtäväsidonnaisuuserajoissa. Nyt käsillä oleva opinnäytetyö on ainutlaatuinen siinä mielessä, että se keskittyy tarkastelemaan vuosien 2015 ja 2016 Lohjan poliisin kenttäpartioiden tekemiä suppeita esitutkintoja, mistä ei ole olemassa aikaisempia opinnäytetöitä.

Suoritin poliisiammattikorkeakoulututkintoon liittyvän työharjoittelun Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksella, Lohjan poliisiasemalla. Aloitin harjoittelun rikostutkinnassa. Missä sain kuulla, että rikostutkinnassa oltiin varsin tyytyväisiä siihen, kuinka paljon kenttäpartiot Lohjalla käsittelevät itse selviä ja yksinkertaisia rikostapauksia. Kenttäpartioiden itsenäisesti selvittämät rikostapaukset vähensivät suoraan tutkintaan tulevien rikostapausten määrää. Tästä syystä halusin lähteä tarkemmin selvittämään, kuinka paljon ja mitä eri rikoksia Lohjan kenttäpartiot käsittelevät suppeassa esitutkinnassa.

Aihe on ajankohtainen, sillä mediassa on viime vuosina puhuttu poliisien vähentämisestä ja poliisin niukoista määrärahoista. Valtiontalouden tilanteesta johtuen on sisäministeriön alaisuudessa toimivan poliisin täytynyt myös ryhtyä säästötoimiin.¹ Henkilöstömenot ovat poliisihallinnon suurin yksittäinen kuluerä, mistä syystä

---

¹ <http://vm.fi/valtion-budjetti>, luettu 14.5.2017.

säästötoimenpiteitä on kohdistettu myös poliisin henkilöstöön.² Vuonna 2015 poliisin henkilöstömenot olivat 584 miljoonaa euroa.³ Säästötoimista johtuen uusia poliiseja ei välttämättä nimitetä vapautuviin virkoihin, jolloin jäljelle jäävän henkilöstön on oletettavasti kyettävä ylläpitämään ja jopa lisäämään ammattitaitoaan siten, että yhä monipuolisemmat työtehtävät hoituvat laadukkaasti ja tehokkaasti. Oikeusturvan kannalta on oleellista, että poliisi kykenee suorittamaan esitutkintaa tehokkaasti, ilman aiheettomia viivytyksiä ja kulloisenkin tapauksen edellyttämässä laajuudessa. Poliisin kenttäpartioiden suorittamaa suppeaa esitutkintaa voidaan pitää tehokkaana esitutkintaresurssien käyttönä. Kenttäpartioiden käsitellessä mahdollisimman paljon suppeaan esitutkintaan soveltuvia rikostapauksia paikanpäällä, rikostutkijoiden mahdollisuudet keskittyä haastavampien rikosten tutkintaan oletettavasti kasvavat, koska päivittäisrikollisuuden kuormittavuus siirtyy osittain kenttäpartioille.

Sisäasiainministeriö on valtioneuvoston kehyspääatöksen perusteella asettanut 12.4.2012 poliisin hallintorakenteen kehittämiseksi hankkeen, joka nykyisin tunnetaan myös nimellä *PORA*. Kyseinen uudistus toteutettiin kolmivaiheisesti, ja sen toimikausi oli 12.4.2012–31.12.2015.⁴ *PORA*-hankkeella tavoiteltiin poliisin toiminnan tehokkuuden lisäämistä vähenevien voimavarojen tilanteessa siten, että poliisi kykenee turvaamaan parhaalla mahdollisella tavalla sisäisen turvallisuuden säilymisen hyvällä tasolla. Hankkeella tavoiteltiin myös johto-, tuki- ja hallintoresurssien karsimista keskushallintoa keventämällä, yksiköiden määrää vähentämällä ja toiminnallisia rakenteita kehittämällä. Kehittämishanke koski paikallispoliisia ja valtakunnallisia yksiköitä sekä Poliisihallitusta. Valtioneuvosto antoi eduskunnalle 19.5.2016 sisäisen turvallisuuden selonteon, jossa kyseisen hankkeen katsottiin saavuttaneen tavoitteensa.⁵ Hallintorakennemuutoksen päätyttyä poliisi suunnittelee ja kehittää toimintaansa edelleen. Poliisin strategisina tavoitteina aikavälillä 2017-2020 on turvallisuuden edistäminen, rikollisuuden torjuminen, hyvät palvelut, avoin toiminta ja vaikuttavuuden edistäminen.⁶ Jatkuvat uudistukset ja poliisitoiminnan kehittäminen kuvaavat mielestäni konkreettisesti sitä, kuinka poliisitoimintaa pyritään jatkuvasti tehostamaan siten, että se vastaa sille kulloinkin asetettuja odotuksia. Toiminnan tehostaminen onkin keskeinen syy tutkimukselleni tarkastella Lohjan kenttäpartioiden suorittamaa suppeaa esitutkintaa ja siihen liittyviä mahdollisia hyötyjä ja kehityskohteita.

Uudistukset, resurssien rajallisuus ja tunne työmäärän lisääntymisestä voivat johtaa

---

² Poliisin vuosikertomus 2015 ja 2016

³ Poliisin vuosikertomus 2015

⁴ Poliisin hallintorakennemuutistus Pora III: Täydentävät päälinjaukset. Hanketyöryhmän esitys, sisäministeriö, 2013, luettavissa <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-491-833-6>.

⁵ Valtioneuvosto selonteko sisäisestä turvallisuudesta, 19.5.2016.

⁶ Poliisin strategia 2017 - 2020

lopulta tilanteeseen, jossa myös työntekijöiden työhyvinvointi kärsii. Avoimessa kirjeessään Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksen alueen poliisiyhdistysten puheenjohtajat kuvaavat Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksen tilannetta uudistusten keskellä seuraavasti:

"Arvoisa poliisipäällikkö

Me, Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksen alueen poliisiyhdistysten puheenjohtajat, lähestymme teitä tällä kirjeellä. Tiedostamme sen, että ajat ovat vaikeat, ja että muutoksia on tehtävä. Koemme velvollisuudeksemme kuitenkin ilmoittaa, että työntekijät ovat saaneet tarpeekseen muutoksista, ja niiden tuomasta pahoinvoinnista. Kehityksen kulku on ollut nähtävissä jo monta vuotta, ja siitä on yritetty tuoda viestiä laitoksen johdolle koko ajan. Vielä viime vuonna tilanne oli se, että suurin pahoinvointi koski talon tutkijoita, jotka olivat tukehtua työtaakkansa alle. Tänä vuonna pahoinvointi on levinnyt kenttämiesten keskuuteen, ja voidaan katsoa, että koko Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksen poliisihenkilöstö voi enemmän tai vähemmän huonosti.

Huolestuttavinta on se, että saamamme viestin mukaan Espoon kenttähenkilöstö on alkanut kiihtyvällä tahdilla selvittää mahdollisuuksia ja hakeutua muualle töihin. Tämä johtuu meidän käsityksemme mukaan siitä, että kaavailut ja jo kerrotut tulevat muutokset ja uudistukset ovat olleet se kuuluisa viimeinen pisara henkilöstölle. Mikäli tuleva rakenneuudistus tullaan viemään eteenpäin nyt kaavailulla tavalla, pelkäämme pahoin että Länsi-Uudenmaan poliisilaitos menettää suuren osan henkilöstöään. Tähän kun lasketaan vielä päälle pahoinvoinnista aiheutuvat loppuun palamiset ja sairaslomat, päästään tilanteeseen, jossa laitoksen toiminta sananmukaisesti pysähtyy.

Jokaisen poliisimiehen ja poliisinaisen sisälle on rakennettu erikoinen mekanismi, joka saa meidät vaikka seisomaan päällämme suossa, mikäli siitä saa onnistumisen tunnetta ja ehkäpä jopa olisi odotettavissa palkintona esimiesten sanallinen arvostus ja kehuja. Perusmallin poliisimies seisoo päällään suossa pitempiäkin aikoja, mutta ei loputtomiin. Tämän hetkinen voimavara on se, jonka päälle koko Suomen poliisitoiminta on rakentunut jo jonkin aikaa. Koko Suomen poliisissa ja nyt myös Länsi-Uudenmaan osalta tämä kaivo on nyt imetty tyhjäksi. Me emme jaksa enää!

Toivomme, että viestimme otetaan vakavasti, ja että tämä kirje ymmärretään

sellaisena mikä se on: varoitus tulevasta, ei uhkaus! Me, alueen yhdistyksien puheenjohtajat, haluamme nähdä toimivan poliisilaitoksen, jonka alueella työskentelee iloinen ja työstään nauttiva henkilöstö. Tällä hetkellä tilanne ollaan menossa päinvastaiseen suuntaan, ja vielä huonompaan suuntaan uhkaa mennä!

Olemme valmiita auttamaan ongelmien ratkomisessa kaikella osaamisellamme. Nyt on viimeinen hetki päällystölle nähdä henkilöstön todellinen vointi. Muuten alkaa todellinen syöksykierre!"⁷

On tärkeää, että poliisi kykenee organisaationa mukautumaan tarvittavissa määrin muuttuvan yhteiskunnan ja taloustilanteen mukana siten, että se selviytyy kulloisenkin aikakauden tuomista haasteista ja suoriutuu lakisääteisistä tehtävistään. Kehityksen ja muutoksen keskellä tulisi keskittyä myös yksittäisten työntekijöiden jaksamiseen. Hyvinvoiva työntekijä on organisaatiolle ennen kaikkea voimavara. Yrityksissä pyritään pitämään kiinni niin kutsutuista avainhenkilöistä. Heidän erityisosaamisensa hyödyttää yritystä monin tavoin. Koulutettua ja kokenutta poliisihenkilöstöä voidaan verrata tällaisiin avainhenkilöihin. Kokeneella työntekijällä on paikallistuntemusta ja hiljaista tietoa, joka kertyy ajansaatossa. Työyhteisölle olisi todennäköisesti suuri menetys, mikäli osaava ja kokenut henkilöstö hakeutuisi toiselle alalle tai toisiin työtehtäviin puutteellisen työhyvinvoinnin vuoksi.

3 KESKEISET KÄSITTEET

Tässä luvussa käsitellään tämän tutkimuksen kannalta keskeisiä käsitteitä. Näitä ovat *laki*, *rikos*, *rikosprosessi*, *syyteharkinta*, *esitutkinta* ja *suppea esitutkinta*. Tässä luvussa käsittelemme myös lyhenteitä *Patja*, *RikiTrip* ja *PolsTat*.

Laki on valtion suvereenin viranomaisen antama velvoittava säädös. Suomessa lainsäädäntövalta on eduskunnalla.⁸ Laajasti ymmärrettynä, laeiksi käsitetään Suomessa myös valtioneuvoston ja tasavallan presidentin antamat asetukset. Laki koostuu muun muassa velvoittavista oikeusnormeista ja sisältää usein erilaisia määritelmiä. Oikeuslähteenä laki on sen soveltajaa vahvasti velvoittava. Oikeusnormit ovat kieltäviä, käskettäviä tai sallivia.

Rikos. Rikos on käsite, jolla tarkoitetaan sellaista tekoa tai laiminlyöntiä, joka osoittaa tekijässään syyllisyyttä ja on laissa säädetty rangaistavaksi. Rikos määritellään yleensä tietyn tunnusmerkistön täyttäväksi ja oikeudenvastaiseksi teoksi. Rikosten

---

⁷ Poliisihallinnon Sinetti-intranetsivut, Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksen laajennetun johtoryhmän asiakirjat, avoin kirje 12.9.2016.

⁸ Suomen perustuslaki 1:3§.

tunnusmerkistö on kirjattu rikoslakiin.

Rikosprosessi koostuu esitutkinnasta, syyteharkinnasta, oikeudenkäynnistä sekä rangaistuksen täytäntöönpanosta. Rikosprosessin tarkoituksena on selvittää, onko tapahtunut rikosta ja kuka siihen on mahdollisesti syyllistynyt.⁹

Syyteharkinta. Kun esitutkintaviranomainen, kuten poliisi saa valmiiksi pöytäkirjan suoritetusta esitutkinnasta ja sen tuloksista, se lähetetään syyttäjälle. Syyttäjä päättää, nostetaanko syyte. Syytteen nostaminen tarkoittaa sitä, että rikosasia viedään tuomioistuimen käsittelyyn. Syyttäjä voi myös päättää, että syytettyä ei nosteta. Näin voi käydä esimerkiksi silloin, jos rikos on vähäinen tai siitä ei ole tarpeeksi näyttöä, jolloin sitä ei voida todistaa. Syyttäjä voi olla nostamatta syytettyä, myös mikäli rikoksen tekijä ja uhri ovat tehneet sovinnon.¹⁰

Esitutkinnan käsitettä ei ole suoraan laissa määritelty. Esitutkinta voidaan kuitenkin määritellä selvityksen hankkimiseksi rikokseksi epäillystä teosta mahdollisen syyteharkinnan suorittamista ja rikosoikeudenkäynnin valmistelua varten. Esitutkinnan pohjimmaisena tarkoituksena on hankkia ja järjestää rikosprosessin tulevissa eri vaiheissa tarvittavat todistusaineistot.¹¹ Esitutkinnan toimittaa esitutkintaviranomainen, joita ovat poliisi sekä rajavartio-, tulli- ja sotilasviranomaiset. Myös syyttäjä osallistuu esitutkintaan.¹²

Suppea esitutkinta on niin sanotusti kevennettyä esitutkintaa. Suppea esitutkinta poikkeaa täydellisestä esitutkinnasta mm. siinä, ettei siinä ole tutkinnanjohtajaa. Suppeassa tutkinnassa ei tarvitse myöskään noudattaa kaikkia normaalia esitutkintaa koskevia määräemuotoja. Rikokset, jotka on katsottu soveltuvan suppeaan esitutkintaan, ovat tavanomaisia, riidattomia, eikä niihin liity merkittäviä oikeudellisia ongelmia. Lisäksi yleisen oikeuskäytännön mukaan kyseessä olevasta rikoksesta ei tulisi seurata sakkoa vakavampaa seuraamusta. Teoksessa *Esitutkinta ja pakkokeinot* Helminen ja kumppanit kuvailevat suppeaa esitutkintaa seuraavasti:

”Vähäisissä ja yksinkertaisissa rikosasioissa esitutkinta voidaan toimittaa suppeana. Suppeaa esitutkintaa on vanhastaan ollut rangaistusmääräys- ja rikesakkomenettelyssä käsiteltävissä rikkomusasioissa heti teon jälkeen rikoksen tapahtumapaikalla toimitettu tutkinta. Siinä ei ole laadittu erillistä kuulustelupöytäkirjaa, vaan epäillyn henkilötiedot ja hänen lausumansa pääsisältö on kirjattu rangaistusvaatimus- tai rikesakkolomakkeelle.

⁹ <http://www.riku.fi/fi/rikosprosessi/>, luettu 18.2.2017.

¹⁰ <https://oikeus.fi/ss/index/josjoudutrikoksenuhriksi/syyteharkinta.html>, luettu 17.2.2017.

¹¹ Helminen – Fredman – Kanerva – Tolvanen – Viitanen 2014 s. 18.

¹² ETL (805/2011) 2 luvun 1§.

Suppea esitutkinta tulee kysymykseen esimerkiksi liikenne rikkomusten, muiden yksinkertaisten liikenne rikosten ja lievien omaisuus rikosten sekä vähäisten väkivaltarikosten tutkinnassa. Rajallisten esitutkintaresurssien tarkoituksenmukaisen kohdentamisen kannalta on pyrittävä siihen, että suppeata esitutkintaa käytetään kaikissa tapauksissa, joissa se säännösten ja tapauksen laadun mukaan on mahdollista.

Esitutkintalain 3:14,1 §:n mukaan suppea esitutkinta saadaan toimittaa yksinkertaisissa ja selvissä asioissa, jos teosta ei ole yleisen rangaistuskäytännön mukaisesti odotettavissa ankarampaa rangaistusta kuin sakkoo.”¹³

Poliisiasiain tietojärjestelmä (Patja). Laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa määrittelee Patjan seuraavasti:

”Poliisiasiain tietojärjestelmä on poliisin valtakunnalliseen käyttöön tarkoitettu pysyvä automaattisen tietojenkäsittelyn avulla ylläpidettävä henkilörekisteri. Poliisiasiain tietojärjestelmä voi sisältää henkilöistä tietoja, joita on tarpeen käsitellä poliisilain 1 luvun 1 §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi.”¹⁴

RikiTrip on poliisiasiain tietojärjestelmän osarekisteri tutkinnan ja virka-avun tiedoista.¹⁵

RikiTripillä voidaan hakea erilaisin hakuehdoin muun muassa rikos ilmoituksia poliisiasiain tietojärjestelmästä.

PolStat on tulosjärjestelmä, jolla tuotetaan tilastoja sekä raportteja poliisin toiminnasta. PolStat sisältää tietoa monista eri tietojärjestelmistä, ja se on tietovarasto poliisille ja ulkopuolisille tiedontarvitsijoille. Poliisiammattikorkeakoulun verkkosivuilla osiossa *Poliisin tilastopalvelu* PolStattia kuvaillaan seuraavalla tavalla:

”Tilastotietoja käytetään poliisin toiminnan suunnitteluun, seurantaan ja kehittämiseen. PolStatista voidaan kerätä tilastoja muun muassa rikoksista ja hälytystehtävistä. Järjestelmästä saadaan myös esimerkiksi poliisin työaikaan, talouteen ja henkilöstöön liittyviä tietoja.”¹⁶

4 TUTKIMUKSEN KULKU

Varsinainen idea kyseisestä aiheesta syntyi ollessani työharjoittelujaksolla Lohjan poliisin rikostutkinnassa. Halusin lähteä tutkimaan Lohjan poliisin kenttäpartioiden suorittamaa suppeaa esitutkintaa tarkemmin. Tutkimuskysymyksiksi muodostui lopulta, kuinka paljon suppeaa esitutkintaa Lohjan kenttäpartiot tekivät vuosina 2015 ja 2016 sekä mitä

¹³ Helminen – Fredman – Kanerva – Tolvanen – Viitanen 2014 s. 41.

¹⁴ <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030761>, luettu 19.5.2017.

¹⁵ <http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2010/20100098#idp903424>, luettu 2.5.2017.

¹⁶ <http://www.poliisiammattikorkeakoulu.fi/tki/tilastopalvelu>, luettu 20.2.2017.

rikosnimikkeitä niissä käsiteltiin.

Suppean esitutkinnan käsitteeseen perehdyn tässä työssä lain ja aihetta käsittelevän kirjallisuuden avulla. Suppean esitutkinnan mahdollisia hyötyjä ja kehityskohteita Lohjalla tutkin haastattelemalla Lohjan poliisiaseman henkilöstöä sekä Länsi-Uudenmaan syyttäjänviraston syyttäjää. Lisäksi vertailen vuosien 2014-2016 rikostutkintatilastoja Lohjan kenttäpartioiden ja lyhytkestoisen rikostutkinnan välillä.

5 RAJAUKSET

Alueellisesti tutkimukseni koskee vain Lohjan kenttäjohtoaluetta, johon Lohjan lisäksi kuuluvat myös Karkkila ja Vihti. Selvittäessäni RikiTripiltä suppeana tutkittavia rikosnimikkeitä käytin ajallisena rajauksena vuosia 2015 ja 2016. Tällä aikajaksolla tarkastelin vain Lohjan kenttäpartioiden tekemiä suppeita esitutkintoja. PolStatilla muodostamissani tilastoissa olen käyttänyt aikaväliä 2014–2016. Haastateltavat poliisit ovat Lohjan poliisiaseman henkilökuntaa. Heidän lisäksi haastattelin yhtä Länsi-Uudenmaan syyttäjänviraston syyttäjää.

6 TEORIAOSUUS

Suppean esitutkinnan käytöstä on olemassa paljon numeraalista tilastotietoa mm. käsiteltyjen rikosten määrästä ja tutkinta-ajoista. Myös työntekijöiden henkilökohtaisia kokemuksia on mahdollista selvittää esimerkiksi haastattelemalla. Tällöin kvantitatiivisten ja kvalitatiivisten tutkimusmenetelmien käyttö on mahdollista. Tarkastelemalla ja vertailemalla näitä kahta aineistoa on mahdollista löytää toisiaan selittäviä tekijöitä ja syitä.

Tutkimusmenetelmien selkeä kahtiajako kvantitatiivisiin ja kvalitatiivisiin menetelmiin tuntuu erittäin houkuttelevalta, mutta kyseinen jaottelu vastaa kuitenkin huonosti todellisuutta. Kaikissa tieteellisissä tutkimuksissa on yhteisiä periaatteita. Kvalitatiivisia ja kvantitatiivisia tutkimusmenetelmiä voidaankin pitää toisiaan tukevinä menetelminä.¹⁷

6.1 Tutkimusmetodi

Tutkimukseni on monistrateginen, sillä tutkin Lohjan poliisin kenttäpartioiden vuosina 2015 ja 2016 suorittamien suppeiden esitutkintojen määrää ja sen lisäksi vertailen Lohjan kenttäpartioiden ja Lohjan lyhytkestoisen rikostutkinnan rikostutkintatilastoja aikavälillä 2014-2016. Tekemilläni haastatteluilla olen lisäksi selvittänyt suppeaan esitutkintaan liittyviä kokemuksia ja näkemyksiä. Tässä tutkimuksessa monistrategisen tutkimuksen etuna on, että tutkimani rikostutkintatilastot voivat näyttää jonkin yksittäisen

---

¹⁷ Laadullinen tutkimus, Pertti Alasuutari, Tampere 1994.

rikosnimikkeen tutkinta-ajan olevan keskimääräisesti pidempi tai lyhyempi kuin muiden rikosnimikkeiden. Haastattelemalla rikostutkijaa ja kenttäpartiota saadaan taustatietoa mahdollisista tutkinta-aikaa pidentäneistä syistä. Tällöin rikostilastojen tutkiminen ja haastattelu tukevat toisiaan.

Peruslähtökohta kvantitatiiviselle mittaamiselle on, että mitattavaa kohdetta pystytään mittaamaan siten, että tulokseksi saadaan numeerinen sisältö, lukumäärä tai lukujärjestys.¹⁸ Tutkimuksessani tarkastelen jo tapahtunutta ilmiötä, jota edustavat suppeana esitutkintana käsiteltyjen rikosten rikostutkintatilastot. Tällaista jälkikäteen ilmiötä tarkastelevaa tutkimusta nimitetään *ex post facto* -tutkimukseksi.¹⁹ Tässä tutkimuksessa tarkastelen ja vertailen ilmoitettujen rikosnimikkeiden määriä, selvitysprosentteja, tutkinta-aikoja sekä näiden esiintyvyyksissä ilmeneviä vuotuisia eroavaisuuksia. Kyseisiä tilastoja tarkastelemalla voidaan muodostaa lopulta lukuja, mikä on siis yksi kvantitatiivisen tutkimuksen peruslähtökohdista.

Haastattelemisen on tutkimusmetodina luonnollinen tiedonhankintakeino silloin, kun tarkoituksena on kerätä tietoa ja ymmärtää ihmisten tapaa toimia. Teoksessaan *Tutkimushaastattelu* Hirsjärvi & kumppanit pohtivat haastattelun hyviä puolia tutkimusmetodina seuraavanlaisesti:

”Kun haluamme kuulla ihmisten mielipiteitä, kerätä tietoa, käsityksiä ja uskomuksia tai kun haluamme ymmärtää, miksi ihmiset toimivat havaitsemallamme tavalla tai miten he arvottavat tapahtumia, on luonnollista keskustella heidän kanssaan. Miksi emme puhuisi heidän kanssaan ja kysyisi esimerkiksi perusteita heidän toimilleen ja mielipiteilleen? Haastattelu on metodi, jonka tutkimuksen eri osapuolet kokevat yleensä miellyttäväksi.”²⁰

On suositeltavaa, että valitaan tarkoituksenmukaisin haastattelulaji suhteessa tutkimuksessa tutkittaviin kysymyksiin tai ilmiöihin. Jos haluamme selvittää esimerkiksi oululaisten mielipiteitä Oulun julkisen liikenteen toimivuudesta, niin ei ole tarkoituksenmukaista eikä tehokasta haastatella jokaista oululaista erikseen, sillä kattavalla haastatteluotannalla eri ikäluokista ja eri alueilta olevia oululaisia saadaan todennäköisesti koko Oulun väestöä tarpeeksi hyvin kuvaava haastatteluotanta. Myös tutkimustyötä varten käytössä olevalla ajalla on merkitystä haastattelulajia valittaessa. Mikäli edellä mainittua haastattelututkimusta tarvittaisiin Oulun paikallislehden seuraavassa numerossa, ei aika tulisi riittämään jokaisen oululaisen erikseen haastattelemiseen.

Tutkimushaastattelulajit voidaan jakaa kolmeen kategoriaan: lomakehaastatteluihin,

---

¹⁸ Kvantitatiiviset analyysimenetelmät ihmistieteessä, Erätuuli Matti, Rauma 1996.

¹⁹ Kvantitatiiviset analyysimenetelmät ihmistieteessä, Erätuuli Matti, Rauma 1996.

²⁰ Hirsjärvi & Hurme 2001, s. 11.

strukturoimattomiin haastatteluihin ja puolistrukturoituihin haastatteluihin.²¹ Lomakehaastattelussa itse haastattelu tapahtuu lomakkeessa olevien kysymysten mukaan. Lomakkeessa kysymysten väittämät ja niiden järjestys on ennalta määrätty. Hirsjärvi & kumppanit kuvaavat teoksessaan *Tutkimushaastattelu* strukturoimatonta haastattelua, syvähaastattelua ja teemahaastattelua seuraavasti:

*”Strukturoimattomasta haastattelusta käytetään erilaisia nimityksiä, mm. avoin haastattelu, kliininen haastattelu, syvähaastattelu, asiakaskeskeinen haastattelu ja keskustelunomainen haastattelu.”*²²

*”Syvähaastattelussa käytetään avoimia kysymyksiä. Haastattelijan päätehtävänä on syventää haastateltavien vastauksia ja rakentaa haastattelun jatko niiden varaan. Haastattelut muistuttavat hyvin paljon keskustelua, jossa edellinen vastaus saa aikaan seuraavan kysymyksen. ”Päämääränä on saada haastateltava rekonstruoimaan kokemuksensa tutkimuksen kohteena olevasta alueesta” (Seidman 1991, 9).”*²³

*”Teemahaastattelu on lähempänä strukturoimatonta kuin strukturoitua haastattelua. Teemahaastattelu on puolistrukturoitu menetelmä siksi, että yksi haastattelun aspekti, haastattelun aihepiirit, teema-alueet, on kaikille sama. Muissa puolistrukturoiduissa haastatteluissa esimerkiksi kysymykset tai jopa kysymysten muoto ovat kaikille samat. Teemahaastattelusta puuttuu strukturoidulle lomakehaastattelulle luonteenomainen kysymysten tarkka muoto ja järjestys, mutta se ei ole täysin vapaa niin kuin syvähaastattelu.”*²⁴

Tässä tutkimuksessa olen tutkimushaastattelulajeista käyttänyt yllä mainittua teemahaastattelua. Syitä tämän haastattelulajin valinnalle käsittelen pohdinta osiossa.

7 TUTKIMUSAINEISTO

Tässä osiossa esittelen tutkimuksessani käyttämäni aineiston ja selostan, kuinka olen sen hankkinut. Osio sisältää RikiTrip- ja PolStat-aineiston lisäksi kuvauksen haastatteluiden toteutuksesta sekä poimintoja tekemistäni haastatteluista. Tutkimusaineiston pohjalta tekemiäni havaintoja esittelen ja käsittelen tutkimustulosten pohdintaosuudessa.

7.1 RikiTrip-aineisto

Patjan ja Rikitripin käyttö edellyttävät käyttö lupaa. Patjan käyttö lupa sisältää oikeuden käyttää RikiTripiä. Tätä tutkimusta varten täytyi hakea erillinen tutkimuslupa, mikä sisälsi käyttöoikeuden Patjan ja Rikitripin käyttöön (liite 1).

²¹Hirsjärvi & Hurme 2001, s. 44.

²²Seidman 1991; Spradley 1979 (Hirsjärvi & Hurme s. 45.)

²³Hirsjärvi & Hurme sivu 2001, s. 45-46.

²⁴Hirsjärvi & Hurme 2001, s 48.

RikiTripiltä haetun aineiston tarkoituksena on selvittää yleisimmät rikosnimikkeet, joita Lohjan poliisin kenttäpartiot ovat käsitelleet suppeana esitutkintana. RikiTrip-aineiston pohjalta olen muodostanut neljä taulukkoa. Taulukoista ilmenee kenttäpartioiden suppeassa esitutkinnassa käsittelemien rikosnimikkeiden määrä. (ks. alla)

Rikitripillä hain rikosilmoituksia, jotka oli ilmoitettu poliisille aikavälillä 1.1.2015-31.12.2016. Tästä aineistosta tutkin vain niitä rikosilmoituksia, joissa Lohjan poliisin kenttäpartiot suorittivat suppeaa esitutkintaa. Kirjoitin hakuehdoksi ilmoitusnumeron kohdalle kirjaimen *R*. Tällä tavalla RikiTrip hakee pelkästään rikosilmoituksia. Ilmoituspvm-kenttään valitsin haettavaksi tapaukset, jotka on ilmoitettu poliisille aikavälillä 1.1.2015-31.12.2016. Tutkintayksikkö-kentässä käytin hakutermiä lohkentt. Tällä hakutermillä RikiTrip hakee ilmoituksia, joissa Lohjan poliisin kenttäpartiot ovat toimineet tutkijoina. Haku kaikista tiedoista-kenttään kirjoitin sanan suppea. Näin RikiTrip hakee ilmoituksia, jotka sisältävät kyseisen hakusanan. Käytännössä jokainen suppeaan esitutkintaan kirjattu rikosilmoitus sisältää tämän hakusanan.

Käsittelin keräämäni RikiTrip-aineistoa Excel-taulukkolaskentaohjelmalla, jolla sain selvitettyä jokaisen aineistossa olleen rikosnimikkeen määrän. Taulukoissa ei käsitelty arkaluonteisia henkilötietoja. Käsittelemäni RikiTrip-aineisto sisälsi rikosilmoitusten numerot, ilmoitusajat, rikosnimikkeet sekä rikosten teontarkenteet. Seuraavat alla olevat taulukot sisältävät rikosnimikkeiden lisäksi luvun, joka ilmoittaa rikosilmoitusten määrän, joissa kyseiset rikosnimikkeet esiintyvät (kuvat 1-4). Näissä rikosilmoituksissa Lohjan kenttäväki on suorittanut suppean esitutkinnan. Kuvassa 5 kuvataan näpistysrikosten teontarkenteiden määrää.

Kuva 1. Taulukossa on Lohjan kenttäpartioiden suppeana tutkitut rikosnimikkeet vuosilta 2015 ja 2016. Taulukossa on rikosnimikkeet jotka esiintyvät yli sata kertaa kyseisellä tarkasteluajanjaksolla. Tämän taulukon tiedot on kerätty RikiTripistä 21.3.2017.

Kuva 1, RikiTrip

Suppea esitutkinta 2015-2016 Lohkentt. esiintyvyys yli 100 kpl.	Määrä
AJOKORTTIRIKKOMUS	516
HUUMAUSAINEN KÄYTTÖRIKOS	287
KULKUNEUVON KULJETTAMINEN OIKEUDETTA	340
LIKENNERIKKOMUS	1175
LIKENNETURVALLISUUDEN VAARANTAMINEN	1671
NÄPISTYS	254
RATTIJUOPUMUS	306
YHTEENSÄ	4549

Kuva 2. Taulukossa on Lohjan kenttäpartioiden suppeana tutkitut rikosnimikkeet vuosilta 2015 ja 2016. Taulukossa on rikosnimikkeet, jotka esiintyvät yli kaksikymmentä mutta alle

sata kertaa kyseisellä tarkasteluajanjaksolla. Tämän taulukon tiedot on kerätty RikiTripistä 21.3.2017.

Kuva 2, RikiTrip

Suppea esitutkinta 2015-2016 Lohkentt. esiintyvyys 20-100 kpl.	Määrä
AJONEUVOVERORIKKOMUS	94
ALKOHOLIRIKKOMUS	45
HAITANTEKO VIRKAMIEHELLE	25
JÄRJESTYSRIKKOMUS	27
TIELIIKENTEEN SOSIAALILAINSÄÄDÄNNÖN RIKKOMINEN	38
TOISEN VAHINGOITTAMISEEN SOVELTUVAN ESINEEN TAI AINEEN HALLUSSAPITO	57
TÖRKEÄ RATTIJUOPUMUS	51
VESILIIKENNERIKKOMUS	39
YHTEENSÄ	376

Kuva 3. Taulukossa on Lohjan kenttäpartioiden suppeana tutkitut rikosnimikkeet vuosilta 2015 ja 2016. Taulukossa on rikosnimikkeet, jotka esiintyvät yli viisi mutta alle kaksikymmentä kertaa kyseisellä tarkasteluajanjaksolla. Tämän taulukon tiedot on kerätty RikiTripistä 21.3.2017.

Kuva 3, RikiTrip

Suppea esitutkinta 2015-2016 Lohkentt. esiintyvyys 20 - 5 kpl.	Määrä
JÄRJESTYSTÄ YLLÄPITÄVÄN HENKILÖN VASTUSTAMINEN	17
KAUPALLISISTA TAVARANKULJETUKSISTA TIELLÄ ANNETUN LAIN SÄÄNNÖSTEN RIKKOMINEN	9
LIEVÄ AMPUMA-ASERIKOS	5
LIEVÄ LAITON TUONTITAVARAAN RYHTYMINEN	5
LIEVÄ PETOS	10
LIEVÄ VÄÄRENNYS	6
MURTOVÄLINEEN HALLUSSAPITO	6
NISKOITTELU POLIISIA VASTAAN	13
NÄPISTYKSEN YRITYS	9
TUPAKOINTIRIKKOMUS	9
TÖRKEÄ LIIKENNETURVALLISUUDEN VAARANTAMINEN	10
ULKOMAALAIKRIKKOMUS	6
VAARALLISEN ESINEEN HALLUSSAPITO	11
VESILIIKENNEJUOPUMUS	7
VIRKAMIEHEN VASTUSTAMINEN	15
VÄÄRÄN HENKILÖTIEDON ANTAMINEN	10
YHTEENSÄ	148

Kuva 4. Taulukossa on Lohjan kenttäpartioiden suppeana tutkitut rikosnimikkeet vuosilta 2015 ja 2016. Taulukossa on rikosnimikkeet, jotka esiintyvät alle viisi kertaa kyseisellä ajanjaksolla. Tämän taulukon tiedot on kerätty RikiTripistä 21.3.2017.

Kuva 4, RikiTrip

Suppea esitutkinta 2015-2016 Lohkentt. esiintyvyys alle 5 kpl.	Määrä
AMPUMA-ASERIKKOMUS	3
HUUMAUSAINERIKOS	3
JÄTELAIN RIKKOMINEN	3
KALASTUSRIKKOMUS	2
KEMIKAALIRIKKOMUS	1
KULJETTAJAN AMMATTIPÄTEVYSSÄÄNNÖSTEN RIKKOMINEN (KULIPÄTEVYYSL)	2
KULKUNEUVON LUOVUTTAMINEN JUOPUNEELLE	3
LAITON TUONTITAVARAAN RYHTYMINEN	1
LIEVÄ ALKOHOLIRIKOS	3
LIEVÄ PAHOINPITELY	3
LIEVÄ VAHINGONTEKO	2
LIEVÄ VEROPETOS	1
LIIKENNELUPARIKKOMUS	1
LÄÄKERIKKOMUS	1
MAASTOLIIKENNERIKKOMUS	2
METSÄSTYSLAIN SÄÄNNÖSTEN RIKKOMINEN	1
METSÄSTYSRIKKOMUS	1
PALJASTINLAITERIKKOMUS	3
POISSAOLO KUTSUNNASTA	3
RÄJÄHDESÄÄNNÖSTEN RIKKOMINEN	4
SUKUPUOLISIVEELLISYYDEN JULKINEN LOUKKAAMINEN	1
TUPAKAN MYYNTIRIKOS	1
TUTKINTA RIKESAKON TAI RANGAISTUSVAATIMUKSEN VASTUSTAMISEN JOHDOSTA	2
VAARALLISTEN AINEIDEN KULJETUSRIKKOMUS	4
VAHINGONTEKO	1
VAMMANTUOTTAMUS	1
YHTEENSÄ	53

Kuva 5. Taulukossa on Lohjan kenttäpartioiden suppeana tutkitut näpistysrikokset ja niiden teontarkenteet vuosilta 2015 ja 2016. Tämän taulukon tiedot on kerätty RikiTripistä 21.3.2017.

Kuva 5, RikiTrip

NÄPISTYS	248
ANASTI TOISEN HALLUSTA IRTAINTA OMAISUUTTA. OTTAEN H	15
MUU VARKAUS LUVATTA TUNKEUTUEN	2
MYYMÄLÄVARKAUS, -NÄPISTYS	182
MYYMÄLÄVARKAUS, -NÄPISTYS	43
MYYMÄLÄVARKAUS, -NÄPISTYS	6
NÄPISTYS	6
(tyhjä)	6

Kuva 5 osoittaa, että Lohjan poliisin kenttäpartioiden tutkimissa näpistysrikoksissa teontarkenne on kirjattu rikosilmoitukseen 248:ssa tapauksessa. Kuudessa

näpistysrikoksessa rikosilmoitukseen ei ole kirjattu teontarkennetta. Lohjan poliisin kenttäpartioiden tutkimissa näpistysrikoksen sisältävissä rikosilmoituksissa myymälävarkaus on kirjattu teontarkenteeksi yhteensä 231 ilmoituksessa. Kuvien 1, 2, 3 ja 4 taulukot osoittavat, että Lohjan poliisin kenttäpartiot ovat tutkineet vuosina 2015 ja 2016 yhteensä 5126 rikosta suppeassa esitutkinnassa.

7.2 PolStat-aineisto

PolStat on jokaisen poliisihenkilön käytettävissä, eikä sen käyttö edellytä erillistä käyttö lupaa. Toisin kuin RikiTripillä, PolStatilla voidaan hakea monipuolista tilastotietoa poliisitoiminnan eri osa-alueista. Tilastotietoa voidaan hakea esimerkiksi hälytystehtävien määrien muutoksista halutuilla ajanjaksoilla ja alueilla. Myös rikostilastojen monipuolinen tarkastelu on mahdollista.

PolStatilla ei voi muodostaa suoraan tilastotietoa tehtyjen suppeiden esitutkintojen määrästä tai rikostutkinnasta. Tästä syystä valitsin tarkasteltavaksi rikosnimikkeet, jotka olivat vuosina 2015 ja 2016 yleisimpiä Lohjan kenttäpartioiden suppeassa esitutkinnassa (ks. kuva 1). Tutkintaryhmäksi PolStatissa valitsin Lohjan kenttäpartiot (LOHKENTT) ja Lohjan poliisin lyhytkestoinen rikostutkinnan (LOHRIKTA). Tarkasteltavat rikosnimikkeet ja haluttu ajanjakso olivat erikseen valittavissa PolStatissa.

Muodostin PolStatilla kolme taulukkoa. Taulukot sisältävät rikosnimikkeen, tutkintaryhmän ja tarkasteltavat vuodet 2015 ja 2016. Näiden vuosien lisäksi otin tarkasteltavaksi vuoden 2014. Alla olevista taulukoista ilmenee käsiteltyjen rikosnimikkeiden määrän lisäksi valittujen rikosnimikkeiden tutkinta-ajat sekä selvitysprosentit tutkintaryhmittäin (kuvat 6,7 ja 8). Keräämäni PolStat-aineiston tarkoituksena on mahdollistaa rikostutkintatilastojen vertailu Lohjan kenttäpartioiden ja lyhytkestoisen rikostutkinnan välillä.

Kuva 6, PolStat

Ilmoitettu Kpl		2014	2015	2016
AJOKORTTIRIKKOMUS	5530LOHRIKTA	2	6	5
	5530LOHKENTT	8	23	5
HUUMAUSAINEN KÄYTTÖRIKOS	5530LOHRIKTA	39	75	69
	5530LOHKENTT	96	142	151
KULKUNEUVON KULJETTAMINEN OIKEUDETTA	5530LOHRIKTA	109	103	106
	5530LOHKENTT	234	225	127
LIIKENNERIKKOMUS	5530LOHRIKTA	156	122	138
	5530LOHKENTT	1 137	1 078	121
LIIKENNETURVALLISUUDEN VAARANTAMINEN	5530LOHRIKTA	162	159	160
	5530LOHKENTT	1 246	1 337	375
NÄPISTYS	5530LOHRIKTA	686	615	587
	5530LOHKENTT	231	161	98
RATTIJUOPUMUS	5530LOHRIKTA	76	82	79
	5530LOHKENTT	113	149	164

Kuva 6. Lähde: PolStat, 4.5.2017.

Kuvasta 6 huomataan, että kenttäpartiot tutkivat valittuja rikoksia pääsääntöisesti enemmän kuin lyhytkestoisessa tutkinnassa. Poikkeuksena on vuonna 2016 tutkitut liikenne rikkomukset, joita Lohjan lyhytkestoinen rikostutkinta tutki 17 tapausta enemmän kuin kenttäpartiot. Tarkasteltavalla ajanjaksolla huomataan myös, että lyhytkestoinen rikostutkinta on käsitellyt näpistysrikoksia enemmän kuin kenttäpartiot. Vuonna 2016 lyhytkestoisessa rikostutkinnassa näpistyksiä oli selvitettävänä 489 kappaletta enemmän kuin kenttäpartioilla.

Kuva 7, PolStat

Tutkinta-aika (ei P-ilm)		2014	2015	2016
AJOKORTTIRIKKOMUS	5530LOHRIKTA	109	39	17
	5530LOHKENTT	0	3	0
HUUMAUSAINEN KÄYTTÖRIKOS	5530LOHRIKTA	83	78	81
	5530LOHKENTT	24	23	33
KULKUNEUVON KULJETTAMINEN OIKEUDETTA	5530LOHRIKTA	61	81	72
	5530LOHKENTT	6	8	21
LIIKENNERIKKOMUS	5530LOHRIKTA	29	146	68
	5530LOHKENTT	0	0	8
LIIKENNETURVALLISUUDEN VAARANTAMINEN	5530LOHRIKTA	41	74	74
	5530LOHKENTT	0	1	1
NÄPISTYS	5530LOHRIKTA	81	71	61
	5530LOHKENTT	0	6	6
RATTIJUOPUMUS	5530LOHRIKTA	46	61	71
	5530LOHKENTT	20	27	31

Kuva 7. Lähde: PolStat 4.5.2017.

Tutkinta-aika muodostuu rikoksen tutkintaan kuluneista vuorokausista. Kuvan 7 taulukossa esitetty luku on keskiarvo vuorokausien määrästä kyseisten rikosnimikkeiden kohdalla. Tutkinta-aika alkaa, kun tapahtumasta kirjataan rikosilmoitus ja se päättyy silloin, kun kyseiseen rikosilmoitukseen tehdään lopettamispäätös. Lopettamispäätös tehdään, kun käsiteltävän tapauksen esitutkinta on kokonaisuudessaan saatu suoritettu tai tapahtumasta ei ole saatavissa lisäselvityksiä. Kuvan 7 taulukosta voidaan todeta, että kenttäpartioiden käsittelemissä rikostapauksissa tutkinta-ajat ovat lyhyempiä kuin lyhytkestoisen rikostutkinnan käsittelemissä rikostapauksissa.

Kuva 8, PolStat

Selvitys%		2014	2015	2016
AJOKORTTIRIKKOMUS	5530LOHRIKTA	50,0%	125,0%	100,0%
	5530LOHKENTT	87,5%	100,0%	100,0%
HUUMAUSAINEN KÄYTTÖRIKOS	5530LOHRIKTA	81,6%	97,3%	104,6%
	5530LOHKENTT	78,9%	104,3%	90,9%
KULKUNEUVON KULJETTAMINEN OIKEUDETTA	5530LOHRIKTA	88,5%	112,9%	101,0%
	5530LOHKENTT	96,6%	100,0%	95,0%
LIIKENNERIKKOMUS	5530LOHRIKTA	46,4%	68,9%	54,0%
	5530LOHKENTT	98,9%	100,6%	99,1%
LIIKENNETURVALLISUUDEN VAARANTAMINEN	5530LOHRIKTA	63,2%	83,6%	79,3%
	5530LOHKENTT	98,8%	100,6%	97,1%
NÄPISTYS	5530LOHRIKTA	37,0%	41,6%	55,7%
	5530LOHKENTT	97,0%	97,5%	96,6%
RATTIJUOPUMUS	5530LOHRIKTA	89,2%	98,7%	105,6%
	5530LOHKENTT	86,9%	102,3%	95,9%

Kuva 8. Lähde PolStat, 4.5.2017.

Selvitysprosentilla tarkoitetaan nimensä mukaisesti selvitettyjen rikosten määrää prosentteina. Prosenttiluku kertoo, kuinka monta prosenttia kyseisenä vuonna ilmoitetuista rikoksista on selvitetty. Luvun ollessa yli sata prosenttia valittu tutkintaryhmä on selvittänyt kyseisenä vuonna kaikkien tutkintaan tulleiden tapausten lisäksi edellisvuosina ilmoitettuja rikoksia.

Selvitysprosentteja tarkastellessa huomataan, että isoimmat erot Lohjan poliisin kenttäpartioiden ja lyhytkestoisen rikostutkinnan välillä ovat liikenne rikkomuksissa, liikenneturvallisuuden vaarantamisissa ja näpistyksissä. Kenttäpartioiden käsittelemissä rikostapauksissa selvitysprosentit ovat kaikissa taulukon rikosnimikkeissä yli 78 % (kuva 8). Lyhytkestoisen rikostutkinnan selvitysprosentit taulukossa esitetyissä rikosnimikkeissä vaihtelevat välillä 37 %-125 % (kuva 8).

7.3 Haastattelut

Haastatteleamalla olen selvittänyt haastateltavien omakohtaisia kokemuksia ja käsityksiä suppean esitutkinnan käytöstä. Haastattelulajina käytin teemahaastattelua. Tämän tutkimuksen haastattelua varten anoin haastattelulupaa Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksen poliisipäälliköltä (liite 2). Teemahaastattelun aiheena olivat kenttäpartioiden tekemät suppeat esitutkinnat Lohjalla. Haastattelukysymykset suunnittelin ennalta, ja niissä käsiteltiin suppean esitutkinnan käyttöä.

Haastateltavana Lohjan poliisin kenttäpartioissa työskenteleviä poliiseja oli neljä. Heidän lisäksi haastattelin yhtä Lohjan lyhytkestoisessa rikostutkinnassa työskentelevää rikostutkijaa, yhtä Lohjan poliisin tutkinnanjohtajaa sekä yhtä Länsi-Uudenmaan syyttäjänviraston syyttäjää.

Haastattelemalla olen kerännyt tietoa Lohjan kenttäpartioiden tekemistä suppeista esitutkinnoista: Millaisia rikosnimikkeitä niissä käsitellään ja millaisia toimenpiteitä kyseiseen menettelyyn liittyy. Haastattelemalla olen saanut tietoa haastateltavien näkemyksistä ja kokemuksista suppeaan esitutkintaan liittyvistä hyödyistä, haasteista ja mahdollisuuksista. Teemahaastattelun mukaisesti ennalta suunnitellut kysymykset olivat haastattelutilannetta ohjaavia. Haastattelutilanteessa olin haastateltavan kanssa kahden ja haastateltavilla oli mahdollisuus lukea esittämäni teemakysymykset paperilta (liite 3). Kysymyspaperin lisäksi esitin kysymykset haastateltavalle ääneen haastattelun edetessä.

Haastateltaville kerrottiin ennen haastattelua, että haastattelua tullaan käyttämään tutkimuksessa, jossa tutkitaan suppean esitutkinnan käyttöä Lohjalla. Haastateltaville kerrottiin myös, että varsinainen haastattelu tallennetaan nauhoittamalla ja ettei haastateltavan henkilöllisyys käy ilmi tutkimusaineistosta. Litteroin tallennetut haastattelut ja tein haastatteluista poimintoja. Kyseisillä poiminnoilla esitän kulloisestakin haastatteluteemasta esiin nousseita huomioita. Seuraavaksi käyn lävitse haastatteluista keräämiäni poimintoja.

Rikosnimikkeet. Haastateltavilta kysyttiin millaisia rikosnimikkeitä he ovat huomanneet tai ovat itse käsitelleet suppeassa esitutkinnassa. Haastateltavat kertoivat rattijuopumusten, kulkuneuvon kuljettamisen oikeudetta, näpistyksen, huumausaineen käyttörikoksen, lievien vahingontekojen, perusmuotoisten vahingontekojen sekä lievien väkivaltarikosten tulleen käsitellyksi suppeassa esitutkinnassa. Muita suppeassa tutkinnassa hoidettuja nimikkeitä haastateltavien mukaan olivat lievä väärennös, lievä kavallus, lievä petos, ulkomaalaisrikkomus sekä poissaolo kutsunnasta. Näitä jälkimmäisiä rikosnimikkeitä haastateltavat kertoivat kohdanneensa kuitenkin harvemmin.

Haastattelemalla selvitin yleisimpien rikosnimikkeiden lisäksi, missä suppeaan esitutkintaan soveltuvien rikostapausten käsittely yleensä hoidetaan. Haastatteluissa selvisi, että poliisin partioautossa käsitellään tapaukset, joissa kuulustelu voidaan suorittaa välittömästi. Mitä kauempana poliisipartio on sijoitettuna poliisiasemasta, sen herkemmin tapaus hoidetaan kokonaan poliisin partioautossa. Siirtyminen tapahtumapaikalta poliisiasemalle saattaa tapauksesta riippuen kestää useita kymmeniä minutteja. Tyypillisin rikostapaus, jossa partio siirtyy selvittämään rikosta poliisiasemalle, on rattijuopumus. Rattijuopumustapauksissa epäilty kuljetetaan verikokeeseen tai

tarkkuusalkometrikokeeseen. Lohjan kenttäjohtoalueella verikokeet otettiin lähimmässä päivystävässä terveyskeskuksessa, joka käytännössä sijaitsi Lohjalla. Tarkkuusalkometri oli Lohjan poliisiaseman lisäksi Nummelan kunnantalolla.

Suorittamispaikka. Haastateltavat kertoivat, että se suoritetaanko tehtävän vaatimat toimenpiteet autossa vai asemalla valikoituu sen mukaan, missä se oli tarkoituksenmukaisinta suorittaa. Sakon kirjoittaminen ja tiedoksianto hoidettiin useimmiten poliisin partioautossa. Tapaukset, jotka vaativat enemmän kuulemista ja selvittämistä, hoidettiin poliisiasemalla. Haastateltavien mukaan vaikuttavia seikkoja olivat tehtäväpaikan ja aseman välinen etäisyys, tehtävän edellyttämät mahdolliset toimet kuten verikoe tai puhallus tarkkuusalkometriin, rikoksesta epäillyn rekisteröinti, työergonomia, työturvallisuus sekä asiakkaan mahdollinen päihtymystila ja sen tuomat haasteet.

Ajallinen kesto. Haastateltavia pyydettiin myös kuvailemaan suppean esitutkinnan prosessia haluamassaan rikostapauksessa. Tämän lisäksi heitä pyydettiin arvioimaan koko prosessin ajallista kestoja. Yksi haastateltavista kertoi tapauksesta jossa poliisipartio pysäytti auton, jota ajoi ajokortiton kuljettaja. Kuljettajalla oli taustana useampia ajo-oikeudetta ajoja. Tapauksesta laadittiin rikosilmoitus, ja ajo-oikeudetta ajanutta autonkuljettajaa kuultiin rikoksesta epäiltynä paikanpäällä. Haastateltava arvioi koko tapahtuman kestäneen paikanpäällä noin puoli tuntia. Tämän lisäksi partio teki poliisiasemalla vielä tapaukseen tarvittavat rekisterimerkinnät sekä kasasi esitutkintapöytäkirjan valmiiksi. Haastateltava arvioi tehtävään kuluneen kokonaisuudessaan noin neljäkymmentäviisi minuuttia. Kyseinen aika-arvio sisältää vain aktiivisen tekemisen. Mukaan ei ole arvioitu siirtymisiin kuluneita aikoja.

Rattijuopumus on yleisimpiä suppeassa esitutkinnassa käsiteltäviä rikoksia. Haastateltavat arvioivat rattijuopumuksen tutkinnan kestävän tunnista neljään tuntiin. Vaikuttavia seikkoja haastateltavien mukaan olivat etäisyys, josta epäiltyä lähdettiin kuljettamaan ja se, selvitetäänkö rikosepäilyä tarkkuusalkometrillä vai verikokeilla. Tarkkuusalkometripuhalluskokeessa tulos uloshengitetyn ilman alkoholipitoisuudesta saadaan heti kokeen suorittamisen jälkeen. Tarkkuusalkometripuhalluskokeen tulos saadaan nopeammin kuin verikokeen. Lausunnon saapuminen verikokeen tuloksista saattaa kestää jopa kuukauden. Tällöin myös esitutkintapöytäkirjan valmistuminen venyy.

Matkalla tarkkuusalkometripuhalluskokeeseen tai verikokeeseen toinen poliisipartion jäsen saattoi aloittaa rikosilmoituksen kirjaamisen poliisiautossa. Tietyissä tapauksissa kuljettamiseen kulunut aika oli puolituntia. Tällöin rikosilmoituksen kerkesi saada valmiiksi matkan aikana.

Rattijuopumustapauksissa tarkkuusalkometriä käytettäessä yleisin käytäntö tuntui olevan, että toinen poliisipartion jäsenistä kirjoittaa tapahtumasta rikosilmoituksen. Toinen poliisipartion jäsen puolestaan suorittaa epäillylle tarkkuusalkometripuhalluskokeen ja kuulustelee epäillyn, mikäli tarkkuusalkometripuhalluskokeen tuloksena rikoksesta epäiltyä on yhä syytä epäillä rikoksesta.

Suppeaan esitutkintaan soveltuvat tapaukset. Haastateltavat kertoivat yksinkertaisten, selkeiden ja myönnettyjen rikostapauksien, joista yleisen oikeuskäytännön mukaan on rangaistuksena korkeintaan sakkoa, soveltuvan suppeaan esitutkintaan. Haastateltavat eivät kokeneet yleisimpien suppeassa esitutkinnassa käsiteltävien rikosten selvittämisen olevan haasteellisia. Haastateltavat kertoivat, että mahdollisia tutkinnallisia haasteita saattaa ilmetä sellaisissa rikostapauksissa, joita poliisipartiot kohtaavat harvoin. Yleisimmät rikosnimikkeet, kuten rattijuopumus, muut liikenne rikokset ja näpistys olivat jokaiselle haastateltavalle tuttuja pääsääntöisesti suppeaan esitutkintaan soveltuvia rikosnimikkeitä.

Käytännön asia. Yksi haastateltavista kertoi olleensa kerran epävarm menettelytavasta, jolla asianomistajan suostumus sakkomenettelyyn tulee selvittää jälkikäteen. Haastateltava kertoi, ettei ollut varma, tuleeko asianomistajan suostumusta sakkomenettelyyn tiedustella puhelimessa puhelinkuulustelulla vai riittääkö puhelinsitto asianomistajalle suostumuksen selvittämiseksi. Hän kertoi harvemmin joutuneensa selvittämään asianomistajan suostumusta sakkomenettelyyn jälkikäteen ja on siksi epävarma tavasta, jolla asianomistajan suostumus tulee selvittää. Kyseinen haastateltava kertoi asiasta seuraavasti:

”Tänään oli tuo näpistysjuttu. Ja kun en vaan tiennyt miten se menee. Niin kävin tutkinnasta kysymässä, että tarvitseeko siltä oikeushenkilön edustajalta ottaa tämä suostumus sakkomenettelyyn ja muuhun puhelinkuulustelussa vai riittääkö vain että soitan ja kirjaan ne tiedot sitten sinne ilmoitukseen.”

Oikeudellinen ongelma. Kaksi haastateltavista kertoi, että suppeaan esitutkintaan liittyy oikeudellisia ongelmia, jotka liittyvät asiakkaiden oikeusturvan toteutumiseen. Päihtyneiden henkilöiden tapauksissa asiaa käsittelevä poliisihenkilö ei aina voi olla täysin varma siitä, kuinka hyvin kuulusteltava ymmärtää oikeutensa ja velvollisuutensa kuulustelutilanteessa siitä huolimatta, että kuulusteltavan oikeudet ja velvollisuudet on kuulusteltavalle asianmukaisesti selvitetty.

Suppeaan esitutkinnan tekemiseen vaikuttavat seikat. Kaikki haastateltavat arvioi, että suppeaa esitutkintaa voitaisiin tehdä nykyistä enemmän. Yksi haastateltava

arvioi, että kenttäpartiot saattavat kokea osan tehtävistä olevan luonteeltaan niin kiireellisiä, ettei tutkintaa suoriteta paikanpäällä. Toisaalta yksi haastateltava kertoi kokevansa vain harvoin kiireentunnetta ollessaan tehtävällä. Hän ilmaisi asian seuraavalla tavalla:

”Itse tunnen harvoin sellaista keikkapainetta. Kyllä se on keikka kerallaan ja jos se päätetään tehdä alusta loppuun niin sitten teemme. Kyllä ne muut sitten odottaa tai sitten jostain tulee lisäpartio.”

Haastatteluista ilmeni suppean esitutkinnan käytön osalta, että käytännön asioiden, oikeudellisten ongelmien ja kiireen tunteen lisäksi työntekijöiden asenteet ja motivaatio saattavat vaikuttaa siihen, kuinka paljon suppeaa esitutkintaa tehdään. Yksi haastateltava pohti menneisyyden merkitystä poliisin kenttäpartioiden suorittamiin suppeisiin esitutkintoihin seuraavasti:

”Siinä on koettu se että ennen on ollut hirveen selkeästi että on ollut rikospoliiseja ja sitten kenttäpoliiseja ja kenttäpoliisit ei ole tehnyt pöytäkirjoja eikä kuulustellut ihmisiä. Jossain vaiheessa se oli sillain, että kenttämiehet hoitivat tutkintaa samalla lailla mutta sitten se lopetettiin jossain kaheksankyt luvulla. Tai saattoi olla aikaisemminkin. Sen jälkeen sitä ei ole hoidettu ollenkaan. Kenttä ei hoitanut mitään tai ainakin mahdollisimman vähän. Nyt on ruvettu ajamaan tätä yhden kosketuksen periaatetta. Mää veikkaan, että suurin on ollut se, ettei sitä ole haluttu hoitaa.”

Yksi haastateltavista arvioi motivaation merkitystä seuraavalla tavalla:

”Jos ammattitaidon antaa rapautua, niin kyllähän se varmaan vaikuttaa. Mutta jos on motivoitunut henkilöuntaa niin kaikkihan osaa niitä hoitaa, että ei se mun mielestä siitä ole kiinni. Tietenkin on helppo sanoa, etten osaa hoitaa, mutta kyllä nyt kaikki tuommoisen ratin osaa hoitaa kuitenkin.”

Haastateltavat kertoivat poliisin kenttäpartioiden tekemän suppean esitutkinnan vaikuttavan lyhytkestoiseen rikostutkintaan työmäärää alentavasti. Yksi haastateltavista kertoi kokemuksestaan erään näpistysrikoksen tutkinnasta seuraavalla tavalla:

”Näpistystapaus täällä hyvin tunnetulla henkilöllä jolla ei ole osoitetta eikä tavoiteta mistään. Partio oli käynyt paikalla ja kaupasta sanottiin, että he tekevät ilmoitukset yleensä netin kautta.

Mutta kaveri oli siinä. Ei olis mitään muuta tarvinnut kun ottaa kaveri autoon, viiden minuutin kuulustelu ja homma olis sillä ollu selkee.

Nyt se näpistys tuli sitten mulle ja jouduin laittaan etsintäkuulutuksen ja

muut. Lopulta partio tapasi hänet ja sano että meppä käymään asemalla ja se tuli. Mutta tosiaan sekin homma mistä nyt tuli tavallaan useamman päivän juttu niin se olisi ollut viis, kymmenen minuuttia ja koko homma olisi ollut paketissa ”

Yksi haastateltavista kertoi poliisin kenttäpartioiden suorittamasta suppeasta esitutkinnasta ja sen hyödyistä seuraavasti:

”Kun yhdellä kosketuksella se tehtävä tehdään siellä kentällä, niin täällä tutkinnassa ei toisen poliisin tarvitse tutustua siihen asiaan. Ei tarvitse lähettää virka-apukuulustelupyynnöä kenties ulkopaikkakuntalaiselle epäilylle, joka tällä tapahtumapaikalla on poliisin käsittelyssä jo ollut. Ei tarvitse toiseen poliisipiiriin kirjoittaa s-ilmoitusta siitä virka-apupyynnöstä. Toisen poliisipiirin ei tarvitse kutsua sitä henkilöä omalle alueelleen kuulusteltavaksi, eikä tarvitse sitten tehdä tutkinnan päätöstä siitä s:stä siellä virka-avun antajan luona ja sitten palauttaa sitä pyyntöä tänne pyytävään piiriin. Siinä on se suuri ketju mikä tulee hyödyksi silloin kun se tehtävä hoidetaan kerralla, niin ettei näitä muita portaita tule. Ajallinen hyöty on huomattava.”

Yksi haastateltava kertoi kokevansa, että toimintamalli, jossa asia saadaan kerralla hoidettua suppean esitutkinnan osalta, on asiakkaalle eduksi. Tällöin asia saadaan käsiteltyä viivytyksettä eikä asiakkaan tarvitse tulla mahdollisiin jatkokuulusteluihin, mikä useimmiten tarkoittaa kuulusteltavan kutsumista poliisiasemalle. Tutkittavana olevan tapauksen luonteesta riippuen myös puhelin- tai sähköpostikuulustelu on mahdollista. Yksi haastateltavista arvioi ihmisten halukkuutta saapua jatkokuulusteluihin seuraavalla tavalla:

”Se on hankalaa sitten jos miettii että jonkun pitäisi uudestaan tulla kuultavaksi. Kun miettii miten ihmiset yleensä tulee paikalle, niin he haluavat vaivata itseään mahdollisimman vähän”.

Yksi haastateltavista kertoi, että tapauksissa, joissa poliisin kenttäpartio suorittaa tehtävän ja siihen mahdollisesti liittyvän esitutkinnan alusta loppuun saakka on keino, jolla vältytään ”rikkinäisen puhelimen ilmiöltä”. Kun rikoksen tutkinta siirtyy poliisin kenttäpartiolta rikostutkijalle, niin rikostutkijalla on tutkinnan alussa käytettävissään vain ne tiedot, joita tapahtumapaikalla ollut poliisipartio on sieltä dokumentoinut ja liittänyt rikosilmoitukseen. Poliisipartion taltioidessa rikostapaukseen liittyviä tietoja on olemassa mahdollisuus, että jotain olennaista tietoa jää taltioimatta, jolloin kyseinen tieto jää välittymättä tapauksen tulevalle rikostutkijalle. Tällaisessa tapauksessa rikostutkijan kokonaiskuva tutkittavana olevasta rikoksesta saattaa jäädä puutteelliseksi.

Esitutkintataidot. Yhtenä haastatteluteemana oli suppean esitutkinnan

onnistuminen. Tämän haastatteluteeman tarkoituksena oli tutkia, miten haastateltavat kokevat suppean esitutinnan onnistuvan Lohjalla kokonaisuutena. Haastateltavat kertoivat, että yleisimpien suppeassa esitutkinnassa käsiteltävien rikosten käsittelyyn oli osittain rutinoiduttu. Haastatellun syyttäjän mukaan Lohjan poliisin kenttäpartioiden tutkimissa suppean esitutinnan rikostapauksissa esitutkintapöytäkirjojen laadussa ei ole ollut suurempia puutteita. Laadulla tässä tapauksessa käsitettiin suppeiden esitutkintapöytäkirjojen onnistumista sen kannalta, kuinka hyvin esitutkintapöytäkirjasta käy ilmi tarvittavat esitutkinnassa selvittävät seikat, kuten varsinainen tapahtuma, teko-olosuhteet, tapahtuman osalliset ja syntyneet seuraukset kuten mahdolliset henkilö- ja/tai omaisuusvahingot.

Haastateltu syyttäjä arvioi Lohjan poliisin kenttäpartioiden tekemien kuulusteluiden olevan pääpiirteissään onnistuneita. Esitutkintapöytäkirjat olivat hänestä onnistuneita sikäli kun ne ovat olleet riittävän yksityiskohtaisia ja niistä on kaikki tarpeellinen selvinnyt. Harvinaisemmissa ja erikoistapauksissa olisi kuitenkin tarvittu esitutkintapöytäkirjaan myös poliisin kuuleminen. Näistä syyttäjä mainitsi esimerkkinä lähisuuhdeväkivaltatapaukset, joissa näytön rakentaminen on muutoin saattanut osoittautua haasteelliseksi.

Haastatellun tutkinnanjohtajan arvion mukaan enintään noin kymmenen prosenttia kenttäväen käsittelemistä suppeista esitutkinnoista siirtyy lyhytkestoisen rikostutkinnan hoidettavaksi. Kehitys- tai parannusehdotuksien osalta haastateltavat pohtivat, että jonkinlainen ohjeistus tai koulutus suppean esitutinnan käytöstä muun muassa harvemmin kohdattavien rikosten osalta saattaisi olla hyödyllistä. Haastateltavat arvioivat, että koulutuksella saattaisi olla kenttäpartioiden laatiin esitutkintapöytäkirjoihin laatua edistäviä vaikutuksia. Koulutuksen myötä myös kenttäpartioiden valmiudet tunnistaa suppeaan esitutkintaan soveltuvia rikostapauksia saattaisivat parantua.

Tulevia uudistuksia. Haastateltavilta kysyttiin, ovatko he kuulleet mahdollisista ohjeista tai uudistuksista suppean esitutinnan osalta. Haastateltavista muutama kertoi, ettei ole kuullut uusista ohjeista tai uudistuksista suppean esitutinnan osalta. Osa haastateltavista mainitsi, että poliisin kenttäpartioiden tavoitteena on jo pitempään ollut lisätä rikostapausten käsittelyä ja tehdä suppeaa esitutkintaa. Uudistuksien osalta yksi haastateltavista mainitsi, että Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksella on mahdollisesti tulossa uudistus, jonka seurauksena lyhytkestoinen rikostutkinta sekä rikosilmoitusten vastaanotto tulisivat valvonta- ja hälytystoimintasektorin hoidettavaksi. Kyseinen haastateltava arvioi tämän mahdollisen uudistuksen vaikutuksia seuraavasti:

”Jos puhutaan siitä mahdollisesta tilanteesta, että lyhytkestoinen tutkinta sekä

ilmoitusten vastaanotto siirtyisi hälytys- ja valvontasektorin tehtäväksi ja siihen olisi osittain vakinaista henkilökuntaa ja sitten osittain partiomiehet kiertäisi tutkinnassa, niin siinä on kyllä varmasti hyvä uudistus. Koska silloin kenttämieskin huomaa mikä iso etu siinä on, että se juttu saadaan hoidettua kerralla pois. Ja sitten tulee myös varmaan kaikille tutkintakokemusta ja rutiiniakin. Jos kenttäväki näkisi kuinka joku tapaus hoidetaan alusta loppuun saakka, niin se avaisi heidän ajatusmaailmaansa, kuinka joku tapaus hoidetaan loppuun saakka ja mitä olisi voinut hoitaa toisin kun nyt on hoidettu.”

8 POHDINTA

Tässä osiossa teen pohdintaa tutkimuksessa tarkasteltavasta tutkimuskohteesta, keräämäni tutkimusaineiston luotettavuudesta ja haastattelulajin valinnasta. Pohdin myös havaintojani tutkimusaineistosta ja suppean esitutinnan käyttöön liittyviä seikkoja. Osion lopussa on tutkimuksen loppupohdinta, jossa käsittelen työni eettisyyttä, tutkimustavoitteiden toteutumista ja mahdollisia jatkotutkimusten aiheita.

8.1 Yleistä pohdintaa tutkimuskohteesta

On luultavaa, että poliisin kenttäpartioiden suorittaman suppean esitutinnan käytössä on poliisiasemien välisiä eroja. Tämä johtuu siitä, että poliisiasemien kenttäjohtoalueet ovat keskenään erikokoisia ja alueiden väestömäärä vaihtelee sen mukaan, kuinka iso ja missä päin Suomea kenttäjohtoalue sijaitsee. Myös poliisiasemien henkilöstömäärissä on eroja. Kenttäjohtoalueen erityispiirteet saattavat osaltaan vaikuttaa siihen kuinka paljon poliisin kenttäpartiot suorittavat suppeaa esitutkintaa. Perehtyminen muiden poliisiasemien käytänteisiin suppean esitutinnan osalta olisi liian laaja-alaista, sillä tämä tutkimus on ammattikorkeakoulutason opinnäytetyö. Tästä syystä olen tutkimuksessani keskittynyt tutkimaan vain Lohjan poliisin kenttäpartioiden tekemää suppeaa esitutkintaa. Keskittymällä Lohjan kenttäjohtoalueeseen olen päässyt hyödyntämään työharjoittelussa saamiani käytännön kokemuksia suppean esitutinnan käytöstä.

Lohjan poliisin kenttäpartioiden ja lyhytkestoisen rikostutinnan rikostutkintatilastoja tarkasteltaessa on tärkeää valita sopiva tarkasteluajanjakso. Kymmenen vuoden tarkasteluajanjakso olisi mielestäni tarpeeksi kattava ja mahdolliset kehityssuunnat rikostutinnan tehokkuudessa saattaisivat tulla näkyville. Kymmenen vuoden tarkasteluajanjaksossa mahdolliset yksittäiset muutokset ilmoitettujen rikosten määrissä, selvitysprosentteissa ja tutkinta-ajoissa eivät todennäköisesti vaikuttaisi kokonaiskuvaan yhtä voimakkaasti kuin yhden vuoden tarkasteluajanjaksossa. Tässä tutkimuksessa käytin kolmen vuoden tarkasteluajanjaksoa koska Lohjan poliisin

kenttäpartioiden rikostutkintatilastoja, tarkasteltavien rikosnimikkeiden osalta ei ollut saatavilla tätä pidemmältä ajanjaksolta.

Kun poliisin kenttäpartio käsittelee yksinkertaiset ja selvät rikokset kokonaan kentällä suppeana esitutkintana tai mahdollisuuksien mukaan jopa täysimittaisena esitutkintana niin tapausta ei tarvitse lähtökohtaisesti siirtää enää lyhytkestoisen rikostutkinnan käsiteltäväksi. Lyhytkestoisessa rikostutkintayksikössä käsitellään päivittäisiä ja tavanomaisia rikoksia joiden tutkinta ei lähtökohtaisesti ole pitkäkestoista. Pitäjäkestoiselle rikostutkinnalle on erillinen tutkintayksikkönsä. Suppeana esitutkintana aloitettu rikoksen esitutkinta muuttuu pääsääntöisesti normaaliksi esitutkinnaksi, kun se siirtyy kenttäpartioiden tutkinnasta lyhytkestoiseen tai jopa pitkäkestoiseen rikostutkintaan. Lyhytkestoisen rikostutkinnan puolella tehdään myös suppeaa esitutkintaa. Näistä esimerkkinä yksinkertaiset virka-aputehtävät, joissa avustetaan toisen poliisiaseman rikostutkijaa esimerkiksi epäillyn kuulemisessa. Muiden kuin kenttäpartioiden tekemien suppeiden esitutkintojen tarkastelun olen kuitenkin rajannut tutkimukseni ulkopuolelle.

Haastatteleman tutkinnanjohtaja arvioi, että kenttäpartioiden tekemistä suppeista esitutkinnoista korkeintaan kymmenen prosenttia siirtyy lyhytkestoiseen rikostutkintaan. Tämän tutkimusaineiston perusteella kymmenen prosenttia kaikista Lohjan kenttäpartioiden vuosina 2015 ja 2016 suorittamista suppeista esitutkinnoista käsittäisi noin 513 rikostapausta (kuvat 1, 2, 3 ja 4). Kenttäpartion tutkimaan rikokseen perehtyminen lyhytkestoisessa rikostutkinnassa on työtä, jonka kenttäpartio on lähtökohtaisesti jo kertaalleen tehnyt. Perehtymisellä tässä yhteydessä tarkoitetaan tutkittavan rikoksen rikosilmoitukseen ja mahdollisiin liitteisiin perehtymistä. Tutkittavana olevaan rikokseen perehtyminen ei oletettavasti ole pitkäkestoista mutta kahden vuoden aikana kertyvät arviolta 513 rikostapausta kerryttävät lyhytkestoisen rikostutkinnan työmäärää jonkin verran. Tällaista osittain päällekkäistä työtä tulisi mahdollisuuksien mukaan välttää, jotta esitutkintaprosessi toimisi kokonaisuutena mahdollisimman tehokkaasti.

8.2 PolStat- ja RikiTrip-aineiston luotettavuuden arviointi

PolStatilla voidaan hakea tilastotietoa eri tutkintaryhmien suorittamasta rikostutkinnasta. Hakuehdoiksi voidaan määritellä rikosnimikkeet ja se, millä aikavälillä tutkittujen rikosten rikostutkintaa halutaan tarkastella. Tutkimuksessani tarkastelen PolStatin rikostutkintatilastoja ainoastaan vuosilta 2014, 2015 ja 2016, sillä PolStat sisältää lohkenttutkintaryhmälle merkintöjä valituista rikosnimikkeistä vain tältä ajanjaksolta. Merkintöjen puuttuminen tätä edeltävältä ajalta saattaa selittyä sillä, että kyseistä tutkintaryhmää ei ollut perustettuna aiemmin tai kyseisiä rikoksia on tutkittu toisen tutkintaryhmän nimikkeellä.

Kuvien 6, 7 ja 8 taulukoissa oleva tieto on tämän tutkimuksen kannalta suppeaa, sillä se sisältää tilastoja vain kolmen vuoden ajalta. Tässä kolmen vuoden otannassa vuosittaiset erot ovat jo huomattavat. Lohjan poliisin kenttäpartioiden tutkimien liikennerikkomustapausten määrässä on vuosien 2015 ja 2016 välillä 962 rikostapauksen ero. Vuosien 2014 ja 2015 vastaava ero on 91 kappaletta (kuva 6). Vastaavia eroavaisuuksia löytyy myös tutkinta-aikaa (kuva 7) ja selvitysprosentteja (kuva 8) kuvaavista taulukoista. Tästä syystä kyseisten taulukoiden pohjalta ei voida tehdä kovinkaan kattavaa analyysiä rikostutkinnan tehokkuudesta tai sen mahdollisesta kehityssuunnasta.

Suppeana tutkittuja rikoksia PolStatilla ei voida erikseen selvittää. Tästä syystä käyttämäni PolStat-aineiston luotettavuus kärsii, sillä se ei näytä, ovatko kaikki kyseisenä aikana tarkastellut rikokset käsitelty suppeassa esitutkinnassa. Selvittämällä Rikitripillä Lohjan poliisin kenttäpartioiden tekemien suppeiden esitutkintojen määrän aikajaksolla 2015-2016 ja vertailemalla niitä PolStatilla tehtyyn taulukkoon huomataan, ettei ilmoitettujen rikosnimikkeiden lukumäärissä ole suurta eroa. Tutkimuksen luotettavuuden edistämiseksi myös vuoden 2014 RikiTrip-aineistoa olisi tullut verrata PolStat-aineistoon, mutta hakemassani tutkimusluvassa on myönnetty lupa tarkastella poliisiasiain tietojärjestelmästä vain vuosien 2015-2016 suppeita esitutkintoja (liite 1).

RikiTrip-aineiston pohjalta tekemistäni taulukoista on otettava huomioon se, että yksi rikosilmoitusnumero saattaa sisältää useampia tekokertoja yksittäisten rikosnimikkeiden kohdalla. Hakutermien merkitystä on arvioitava, sillä virheelliset hakutermiä rajaavat tutkimuksen kannalta oleellista tietoa pois tai vastaavasti sisällyttävät siihen epäoleellista tietoa. Tällöin kerätty aineisto olisi vääristynyt. RikiTrip-materiaalin hankinnassa tilastovirheen mahdollisuus liittyy tiedonhakuvaiheeseen. Käyttämieni hakutermien onnistumista voidaan arvioida vertailemalla Rikitrip-aineistoa PolStat-aineistoon. Vertailemalla kuvan 1 rikosnimikkeiden määriä kuvassa 6 oleviin vastaaviin rikosnimikkeisiin vuosien 2015 ja 2016 kohdalla huomataan, että tiettyjen rikosnimikkeiden esiintyvyydessä on jonkin verran eroavaisuuksia. RikiTrip-aineistossa rikosnimikkeiden määrä on hieman PolStat-aineiston määriä pienempi.

Syynä tähän eroon on RikiTripin ja PolStatin erilaiset tavat näyttää poliisiasiain tietojärjestelmästä haettua tietoa. Yksittäisessä rikosilmoituksessa voi olla tietyn rikosnimikkeen kohdalla useita tapahtumakertoja. PolStat-aineisto esittää jokaisen rikosnimikkeen tapahtumakerrat tarkasti, kun taas keräämäni RikiTrip-aineisto kertoo vain rikosilmoitusten lukumäärän, jossa haetut rikosnimikkeet esiintyvät. Tämä on keskeinen syy sille, että tässä tutkimuksessa esitetyssä RikiTrip-aineistossa on ilmoitettujen rikosten määrässä eroa suhteessa PolStatin aineistoon.

8.3 Haastattelulaji

Tässä tutkimuksessa käytin yhtenä tutkimusmetodina teemahaastattelua. Teemahaastattelun etuna on se, ettei haastattelukertojen määrää tarvinnut rajoittaa. Lisäksi teemahaastattelun luonteesta johtuen itse haastattelutilanteet olivat varsin luontevia, jolloin haastateltavat saattoivat kertoa kokemuksistaan suppean esitutkinnan käytöstä varsin avoimesti. Teemahaastattelun mallin mukaisesti saatoin haastattelutilanteessa ohjata haastateltavan vapaata kerrontaa ja päättää, kuinka tarkasti haastattelun eri teemoja käydään läpi.

Teemahaastattelun käyttö soveltui parhaiten tähän tutkimukseen, sillä jokainen haastateltava oli helposti tavoitettavissa yhteisen työpaikan vuoksi, jolloin myös henkilökohtaisten tapaamisten järjestäminen haastateltavien kanssa oli varsin vaivatonta. Henkilökohtaisella tapaamisella arvioin saavani suppean esitutkinnan käytöstä enemmän tietoa kuin esimerkiksi lomakehaastatteluilla tai sähköpostikyselyillä, sillä haastattelutilanteessa oli mahdollista esittää tarkentavia jatkokysymyksiä. Haastatteluiden nauhoittaminen ja litterointi vaati jonkin verran työtä, joka oli kuitenkin tehtävissä, sillä haastateltavien määrä oli sopiva. Haastattelut oli tarkoituksenmukaista litteroida, sillä kirjallisessa muodossa haastatteluiden sisältöä pystyi vertailemaan ja analysoimaan.

Haastatteluissa käyttämäni valmiit teemakysymykset muuttuivat haastateltavana olevan henkilön toimenkuvan mukaan. Varsinaisessa haastattelutilanteessa oli mielekästä poiketa ennalta suunnitelluista kysymyksistä, mikäli haastattelun aikana ilmeni jotain erityistä käsiteltävästä temasta. Poikkeaminen ennalta suunnitelluista kysymyksistä oli mielekästä, sillä haastatteluiden tarkoituksena oli saada mahdollisimman laaja käsitys suppean esitutkinnan käytöstä ja selvittää haastateltavien näkemyksiä ja kokemuksia suppean esitutkinnan käytöstä.

8.4 Tutkimustulosten pohdinta

Tässä osiossa käsittelen RikiTrip-aineistoa ja pohdin tutkimusaineistosta tekemiäni huomioita. PolStat-aineiston osalta tutkin, onko ilmoitettujen rikosten määrällä vaikutusta tutkinta-aikaan tai selvitysprosentteihin. Pohdin myös PolStat-aineistossa käsiteltyjen rikosten tutkintatilastoihin vaikuttavia syitä. Haastatteluiden osalta pohdin suppean esitutkinnan käyttöön liittyviä hyötyjä.

RikiTrip. RikiTrip-aineiston mukaan vuosina 2015 ja 2016 Lohjan poliisin kenttäpartiot käsittelivät suppeassa esitutkinnassa yhteensä 57 eri rikosnimikettä (kuvat 1, 2, 3 ja 4). Yleisimmät kenttäpartioiden suppeana tutkittavat rikosnimikkeet tänä aikana olivat ajokorttirikkomus, huumausaineen käyttörikos, kulkuneuvon kuljettaminen oikeudetta, liikennerikkomus, liikenneturvallisuuden vaarantaminen, näpistys sekä

rattijuopumus. Yllä mainittuja rikosnimikkeitä tutkittiin vuosina 2015 ja 2016 yhteensä 4549 kappaletta (kuva 1). Näiden rikosnimikkeiden tutkintamäärät kattavat noin 92 % kaikista kenttäpartioiden vuosina 2015 ja 2016 tutkimista suppeista esitutkinnoista. Muita rikosnimikkeitä käsittäviä rikoksia tällä ajanjaksolla kenttäpartioiden tutkittavana oli yhteensä 577 kappaletta (kuvat 2, 3 ja 4).

Kuva 5 osoittaa Lohjan kenttäpartioiden suppeassa esitutkinnassa käsittelemien näpistysten määrän ja teontarkenteiden esiintyvyyden. Lohjan kenttäpartiot käsitelivät vuosina 2015 ja 2016 yhteensä 254 näpistysrikosta. Teontarkenteeksi myymälävarkaus oli merkitty 231 kertaa. Tarkastellessa kyseisiä rikosilmoituksia ilmeni, että kyseisissä rikostapauksissa tekijä oli jäänyt kiinni jo teko hetkellä tai muutoin pystytty tunnistamaan. Nämä ovat mielestäni seikkoja, joiden voidaankin katsoa selittävän näpistysrikosten tutkintatilastoja. Tutkinta-ajat jäävät lyhyiksi ja selvitysprosentit ovat korkeat niissä tapauksissa, joissa tekijä on jäänyt kiinni teko hetkellä ja asia saadaan käsiteltyä kenttäpartion toimesta paikanpäällä. Näpistystapaukset saattavat olla vaikeita selvittää mikäli tekijää ei ole saatu verekseltään kiinni. Tällaisissa tapauksissa tutkinta-ajat saattavat venyä ja selvitysprosentit ovat alhaiset.

Tätä olettamaa voisi tutkia tarkemmin vertailemalla näpistysrikosten teontarkenteiden esiintyvyyttä kenttäpartioiden ja lyhytkestoisen rikostutkinnan välillä. Ongelmaksi käsillä olevassa tutkimuksessa muodostuu se, että rikokset, joita tutkitaan lyhytkestoisessa rikostutkinnassa, ovat normaalimuotoista esitutkintaa, vaikka tutkittavat rikosnimikkeet muutoin ovatkin samoja. Tämän tutkimuksen tutkimuslupa mahdollistaa vain suppeana esitutkintana käsiteltyjen rikosten tarkastelun RikiTripillä (liite 1). Tässä tutkimuksessa RikiTrip-aineiston päällimmäinen tarkoitus onkin selvittää, mitä rikosnimikkeitä Lohjan kenttäpartiot ovat tutkineet suppeassa esitutkinnassa ja selvittää, kuinka paljon näitä rikosnimikkeitä on ollut tutkittavana. Kuvat 1-4 vastaavat tähän tutkimuskysymykseen.

PolStat, tutkinta-aika. PolStat-aineisto osoittaa, että vuosina 2014-2016 Lohjan kenttäpartiot ovat tutkineet tarkasteltavia rikosnimikkeitä yhteensä 7221 kertaa. Lyhytkestoisen rikostutkinnan vastaava luku on 3536 kappaletta. PolStat-aineiston osalta ilmoitettujen rikosten määrää ja tutkinta-aikaa vertailtaessa huomataan, ettei tutkittujen rikosten määrä ole verrannollinen tutkinta-aikojen pituuteen (kuvat 6 ja 7). Keskeisenä huomiona todettakoon, että kuvan 7 tutkimusaineistossa kenttäpartioiden keskimääräinen tutkinta-aika ylittää kymmenen vuorokautta ainoastaan huumausaineen käyttörikoksen, kulkuneuvon kuljettamisen oikeudetta ja rattijuopumuksien kohdalla. Kulkuneuvon kuljettamisen oikeudetta osalta tutkinta-ajan keskiarvoa nostaa vuoden 2016

poikkeuksellisen pitkä 21 vuorokauden keskimääräinen tutkinta-aika. Edellisvuosien ilmoitettujen rikosten määrä tai selvitysprosentit eivät selitä vuoden 2016 poikkeamaa, sillä vuonna 2016 kulkuneuvon kuljettamisia oikeudetta oli kenttäpartioilla tutkittavana noin sata kappaletta vähemmän kuin vuonna 2014 ja 2015. Selvitysprosentteja tarkasteltaessa huomataan, että vuosina 2014 ja 2015 tutkittavana olleet kulkuneuvon kuljettamiset oikeudetta on saatu kenttäpartioissa selvitettyä kokonaan tai lähes kokonaan. Vuonna 2014 selvitysprosentti oli 96,6 ja vuonna 2015 selvitysprosentti oli puolestaan 100.

Huumausaineen käyttörikosten kohdalla vuosien 2014-2016 tutkinta-ajan keskiarvo on noin 27 vuorokautta. Rattijuopumustutkinnan osalta vastaava luku on 26 vuorokautta (keskiarvot on laskettu kuvan 7 taulukosta). Muiden kuvan 7 taulukossa esitettyjen rikosten tutkinta-aikaan verrattaessa huumausaineen käyttörikoksen ja rattijuopumuksen osalta tutkinta-aikoja saattaa selittää se, että niissä voidaan vaatia erillisiä lisätutkimuksia. Tutkimukset voivat olla esimerkiksi huumausainetutkimuksia epäillyn verinäytteestä tai huumausaineen pitoisuuksien määrittämiseksi tarvittavia lisätutkimuksia. Tutkimuksista saatavien lausuntojen odottelu kasvattaa tapausten tutkinta-aikaa, mikäli tapausta ei ole laitettu niin sanottuun odottaa -tilaan. Ilmoitus voidaan merkitä odottaa-tilaan Patjalla. Tämä toiminto on tarkoitettu käytettäväksi silloin, kun tapausta ei aktiivisesti tutkita ja tutkija odottaa esimerkiksi lääkärin tai laboratorion lausuntoa tarvittavista tutkimuksista. Kun tutkittava ilmoitus on merkitty odottaa-tilaan, niin kuluvat vuorokaudet eivät kerrytä kyseisen tapauksen tutkinta-aikaa. Tämän tutkimusaineiston perusteella voidaan todeta, ettei ilmoitettujen rikosten määrä vaikuta merkittävästi rikosten tutkinta-aikaan tai selvitysprosentteihin.

PolStat, selvitysprosentit. Kuvassa 8 kenttäpartioiden käsittelemien rikosten selvitysprosentit ovat korkeampia kuin verrokkiryhmän selvitysprosentit. Selvitysprosentteja verrattaessa ilmoitettujen rikosten määrään ja tutkinta-aikoihin voidaan todeta, ettei tutkittavien rikosten määrällä tai tutkinta-ajalla ole merkittävää vaikutusta selvitysprosentteihin (kuvat 6, 7 ja 8). Eroja lyhytkestoisen rikostutkinnan ja kenttäpartioiden rikostutkinnan selvitysprosentteissa ja tutkinta-ajoissa selittää mielestäni se, että rikostapaukset, jotka käsitellään lyhytkestoisessa rikostutkinnassa, eivät välttämättä ole luonteeltaan yksinkertaisia, selviä tai myönnettyjä, kuten kenttäpartioiden suppeassa esitutkinnassa käsittelemät tapaukset.

PolStat, näpistykset. Näpistykset näyttäisivät nousevat tutkimusaineistosta esiin, sillä ilmoitettujen näpistysrikosten määrä näyttäisi vaikuttavan jonkin verran rikosten tutkinta-aikaan ja selvitysprosentteihin lyhytkestoisen rikostutkinnan puolella. Ilmoitettujen näpistysrikosten määrän laskiessa tutkinta-ajan voidaan nähdä jonkin verran lyhenevän ja selvitysprosenttien nousevan. Kun ilmoitettujen näpistysten määrissä

havaittavia vuosittaisia muutoksia kuvataan prosentteina ja niitä vertaillaan tutkinta-aikojen sekä selvitysprosenttien vuotuisiin prosentuaalisiin muutoksiin, voidaan todeta, ettei tutkittujen rikosten määrällä ole havaittavissa selkeää vaikutusta tutkinta-aikaan tai selvitysprosentteihin, vaikka vaikutusta näyttääkin olevan jonkin verran tämän rikosnimikkeen kohdalla (liite 4). Kenttäpartioiden osalta ilmoitettujen näpistysrikosten määrällä ei ole vastaavanlaista vaikutusta tutkinta-aikaan tai selvitysprosenttiin.

Haastattelut, suppean esitutkinnan hyödyt. Haastateltavat kertoivat, että kenttäpartioiden tekemä suppea esitutkinta vaikuttaa tutkintaryhmien työmäärää jonkin verran alentavasti. Tapauskohtaisesti kenttäpartion suorittaman suppean esitutkinnan vaikutus ylittää jopa toisen poliisipiirin tutkijoiden työmäärään. Kun ulkopaikkakuntalaisen epäillyn kuuleminen on tehty paikanpäällä, jälkikäteen ei tarvitse lähettää virka-apupyyntöä toiseen poliisipiiriin jossa tutkija ensin perehtyy tulleeeseen virka-apupyyntöön ja sen jälkeen kutsuu epäillyn kuultavaksi. Kuulemisen jälkeen kyseinen rikostutkija lähettää tapauksen takaisin virka-apua pyytäneeseen poliisipiiriin ja tekee antamastaan virka-avusta Patjaan sekalaisilmoituksen (s-ilmoitus). Yksi haastateltavista kertoi tehdyn suppean esitutkinnan hyödyistä seuraavaa:

”Suppea esitutkinta on yks semmoinen apukeino millä selvittää näistä suurista juttumääristä. Se että kentällä päästään jutussa lopputulokseen, vähentää just tästä sisälle tulevasta lyhykestoisesta tutkinnasta. Ja sitten kun tänne tulee vähemmän juttuja, niin entistä laajempia juttuja voidaan hoitaa ja se keventää siellä lopussa sitä pitkäkestoisen tutkinnan työtaakkaa.”

Suppean esitutkinnan käyttö on tutkinnallista osaamista edistävää ja ylläpitävää toimintaa. Toiston kautta muun muassa kuulustelutaito kehittyi.

8.5 Suppean esitutkinnan käyttöön vaikuttavat seikat

Edellisessä osiossa käsittelin suppean esitutkinnan käyttöön liittyviä hyötyjä, joita olivat sen lyhykestoisen rikostutkinnan työmäärää vähentävä ja kenttäpartioiden tutkinnallista osaamista edistävä ja ylläpitävä vaikutus. Opinnäytetyössään *Suppean esitutkinnan malli Pohjanmaan poliisilaitoksella* Kivioja & Korpela toteavat, että kenttäpartioiden suorittama suppea esitutkinta on kannattavaa toimintaa Pohjanmaan poliisilaitoksella. Näiden hyötyjen ja tutkimuksen pohjalta onkin mielekästä pohtia, kuinka kenttäpartioita voitaisiin kannustaa suppean esitutkinnan käyttöön. Tässä osiossa esittelen haastatteluissa ilmenneitä suppean esitutkinnan käyttöön liittyviä vaikuttimia, minkä jälkeen pohdin, kuinka työhyvinvoinnista huolehtimalla voidaan vaikuttaa suppean esitutkinnan käyttöön.

Tutkinnallinen taito, työmotivaatio, asenne ja työilmapiiri. Yksi haastateltava arvioi, että mahdolliset puutteet kenttäpartioiden tutkinnallisissa taidoissa saattaa jonkin

verran vaikuttaa siihen, kuinka paljon suppeaa esitutkintaa tehdään kentällä. Kyseinen haastateltava arvioi myös, että työhönsä motivoituneet työntekijät kykenevät suorittamaan suppeaa esitutkintaa yleisimpien rikosnimikkeiden osalta, vaikka tutkinnallisessa osaamisessa saattaisikin olla kehitettävää esimerkiksi epäillyn kuulemisen osalta.

Myös asenteet vaikuttavat suppean esitutkinnan tekemiseen. Yksi haastateltavista kertoi, että ennen on koettu, että rikospoliisi ja kenttäpoliisi ovat erikseen ja hoitavat vain omia tehtäviään. Eli ennen koettiin, että rikospoliisit tutkivat rikoksia ja kenttäpoliisit eivät. Tämän seurauksena kenttäpoliisit tekivät tutkintaa mahdollisimman vähän tai eivät yhtään. Yhden kosketuksen periaatteen eteenpäin ajaminen on kuitenkin vaikuttanut siihen, että kenttäpartiot suorittavat nykyään enenevässä määrin suppeaa esitutkintaa.

Haastateltavat kokivat Lohjalla tutkintaryhmien ja kenttäpartioiden välien olevan hyvät. Haastateltavien mukaan kenttäpartiot eivät siirrä rikosten tutkintaa lyhytkestoisen rikostutkinnan käsiteltäväksi ilman erityistä syytä. Rikoksen tutkinta menee kentältä lyhytkestoisen rikostutkinnan käsiteltäväksi vain, jos siihen on pakottavia syitä. Pakottavat syyt ovat todennäköisimmin sellaiset, että suppean esitutkinnan edellytykset tutkittavana olevassa rikoksessa eivät täyty. Tutkittava rikos ei siis olisi tavanomainen, eikä riidaton, tai siihen liittyisi joitain merkittäviä oikeudellisia ongelmia. Suppean esitutkinnan edellytykset eivät täyty myöskään rikostapauksissa, joissa yleisen oikeuskäytännön mukaan seuraamuksena kyseessä olevasta rikoksesta saattaisi seurata sakkoa vakavampi seuraamus. Myös kenttäpartioiden muista mahdollisista tehtävistä johtuen saattaa käydä niin, ettei tutkintatyötä voida suorittaa kokonaan paikan päällä ja tapauksen tutkinta joudutaan siksi siirtämään rikostutkinnan käsiteltäväksi. Esimerkiksi kiireellinen hälytystehtävä saattaa pakottaa paikkatutkintaa tekevän kenttäpartion toisaalle. Tällaisessa tilanteessa saattaa käydä niin, että vastuu tapauksen esitutkinnasta siirtyy kenttäpartiolta rikostutkinnan puolelle.

Esimerkin jossa yksi kenttäpoliisi oli käynyt kysymässä neuvoa suoraan rikostutkinnasta sakkomenettelyasiassa antaa vaikutelman, että Lohjalla kenttäpartioiden kynnys kysyä neuvoa rikostutkinnan puolelta on matala. Työilmapiirin ollessa tällä tavalla hyvä, mahdollinen epävarmuus esitutkintaan liittyvistä toimista ei muodostu kenttäpartioiden ongelmaksi suorittaa suppeaa esitutkintaa.

Työhyvinvointi. Julkisten ja hyvinvointialojen liiton (JHL) verkkosivuilla kuvataan työhyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä sekä työhyvinvoinnin merkitystä tuloksellisuuteen ja tuottavuuteen seuraavalla tavalla:

”Työhyvinvointi on monitahoinen kokonaisuus, jota voidaan kuvata työkyvyn talon

mallin avulla. Työkyky on kuin talo, jossa perustana ovat työntekijän terveys ja toimintakyky, ammatillinen osaaminen, arvot ja työ eri tekijöineen. Työhyvinvointiin vaikuttaa myös perhe, lähiyhteisö sekä yhteiskunta.

Jos tuloksellisuutta ja tuottavuutta halutaan parantaa, on huolehdittava myös työhyvinvoinnista. Työhyvinvoinnin parantamiseen tarvitaan työntekijöiden ja esimiesten keskinäistä luottamusta sekä vuorovaikutuksellista yhteistoimintaa. Muutostilanteissa tulee huolehtia siitä, että työntekijöillä on mahdollisuus vaikuttaa asioihin ja osallistua aidosti muutoksiin. Yhteisiä keskusteluja pitää käydä koko muutosprosessin ajan.

Työhyvinvointiin kuuluu myös työntekijöiden osaamisesta huolehtiminen. Muutostilanteessa työ voi muuttua niin paljon, että siitä katoaa mielekkyys. Ennen tärkeäksi koettuja työtehtäviä muutetaan toisiksi tai jätetään kokonaan tekemättä, jolloin tehtävä voi olla liian vaikea, epäselvä tai liian helppo. Jos työn mielekkyys katoaa, työmotivaatio ja työhyvinvointi heikkenevät. Muutos vaatii yhteisiä keskusteluja ja poisoppimista vanhoista käytännöistä.”²⁵

”Tuloksellisuuden parantaminen vaatii myös hyvää johtamista. Johtamisen tulee olla oikeudenmukaista: jokaista tulee kohdella samalla tavoin samanlaisissa tilanteissa. Kun työntekijät kokevat työyhteisön oikeudenmukaiseksi, he sitoutuvat työhönsä, jolloin myös työn tuloksellisuus paranee. Samalla paranee työsuoritus, ja työssä jaksetaan pidempään.

Jos työhyvinvoinnista ei huolehdita, työntekijöiden kuormitus kasvaa. Tämän myötä työperäisistä sairauksista johtuvat poissaolot lisääntyvät, vaihtuvuus lisääntyy, tapaturmien määrä kasvaa ja ennenaikainen eläköityminen lisääntyy. Samalla poissaolot lisäävät työssä olevien kuormitusta ja poissaoloja. Kuormitus voi johtua joko fyysisistä tai henkisistä työoloista - tai molemmista.”²⁶

Poliisitoimintaa on kehitetty jatkuvasti ja vähenevien resurssien tilanteessa työnteon tuloksellisuutta on täytynyt myös parantaa. Kehittämällä toimintastrategioita ja tarkastelemalla niiden vaikutusta poliisissa pyritään kohti asetettuja sekä tulevaisuudessa asetettavia tavoitteita. Mikäli poliisin kenttäpartioiden suppean esitutkinnan käytön lisääntyminen on tällaisen toimintastrategian yhtenä tavoitteena, niin työhyvinvoinnista huolehtiminen on yksi keino edistää suppean esitutkinnan käytön lisääntymistä. Yllä olevan lainauksen mukaan tuloksellisuutta ja tuottavuutta voidaan ylläpitää ja edistää työhyvinvoinnista huolehtimalla.

²⁵ Julkisten ja hyvinvointialojen liiton verkkosivut, Työhyvinvointi ja tuloksellisuus. Luettu 2.6.2017.

²⁶ Julkisten ja hyvinvointialojen liiton verkkosivut, Työhyvinvointi ja tuloksellisuus. Luettu 2.6.2017.

8.6 Loppupohdinta

Tässä osiossa arvioin tämän tutkimuksen eettisyyttä, tutkimustavoitteiden toteutumista sekä mahdollisia jatkotutkimusten aiheita.

Työn eettisyys. Tässä tutkimuksessa olen käyttänyt tietojärjestelmiä, joiden käyttö edellyttää käyttöoikeutta. Tätä tutkimusta varten olen hankkinut tarvittavat tutkimus- ja haastatteluluvat, joiden myötä olen voinut kerätä tutkimuksessa käyttämäni aineiston (liitteet 2 ja 3). Haastatteluita tehdessäni kerroin huolehtivani haastateltavien anonymiteetistä. Haastateltavien anonymiteetti on säilynyt sillä käyttämäni lainaukset haastatteluista eivät sisällä yksilöitäviä henkilötietoja haastateltavien henkilöllisyyksistä. Tässä opinnäytetyössä käyttämäni taustaa-osiossa olevan avoimen kirjeen julkisuuden olen selvittänyt Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksen asiakirjahallinnosta. Lisäksi olen kysynyt luvan kirjeen kirjoittajilta käyttää mainittua kirjettä tässä opinnäytetyössä. Edellä mainittujen seikkojen vuoksi arvioin tutkimukseni olevan eettisesti kestävällä pohjalla.

Tutkimustavoitteiden toteutuminen. Tutkimukseni vastaa tavoitteita, joita olen sille asettanut. Määrittelin tutkimukseni tavoitteiksi selvittää, kuinka paljon ja mitä rikosnimikkeitä Lohjan poliisin kenttäpartiot ovat käsitelleet suppeassa esitutkinnassa vuosina 2015 ja 2016. Käyttämäni RikiTrip-aineisto antaa vastauksen näihin kysymyksiin, joten tältä osin tämä tutkimuksen tavoite on saavutettu.

Tutkimuksen toinen tavoite oli tutkia Lohjan poliisin kenttäpartioiden ja lyhykestoisen rikostutkinnan rikostutkintatilastoissa havaittavia mahdollisia yhtäläisyyksiä tai eroavaisuuksia. Tutkimukseni vastaa myös tätä tavoitetta, sillä olen kerännyt PolStatista kyseisten tutkintaryhmien rikostutkintatilastoja ja pohtinut niiden luotettavuutta ja sisältöä. Rikostutkintatilastojen vertailu näiden kahden tutkintaryhmän välillä osoitti, että ilmoitettujen rikosten määrät eivät vaikuta rikosten tutkinta-aikaan tai selvitysprosentteihin.

Tutkimukseni kolmas tavoite oli löytää suppean esitutkinnan käyttöön liittyviä mahdollisia hyötyjä ja kehityskohteita. Suppean esitutkinnan käyttöön liittyvät hyödyt olivat kenttäpartioiden tutkinnallisen osaamisen kerryttäminen ja ylläpito. Kenttäpartioiden suorittama suppea esitutkinta vaikutti myös rikostutkinnan puolella työmäärää jonkin verran vähentävästi. Näihin tuloksiin päädyin haastatteluiden pohjalta. Tutkimuksessani nousi esiin kuinka esitutkintataidoilla, työmotivaatiolla, asenteella, työilmapiirillä, työhyvinvoinnilla ja jaksamisella voi olla vaikutusta siihen kuinka paljon suppeaa esitutkintaa tehdään. Poliisiyhdistysten puheenjohtajien avoimen kirjeen sekä JHL:n tuottavuutta ja työhyvinvointia koskevan kirjoituksen vuoksi pidän keskeisimpänä kehityskohteena johtamistaitojen kehittämistä koko poliisi organisaatiossa.

Jatkotutkimukset. Jatkotutkimuksen aiheina voisi olla Länsi-Uudenmaan

poliisilaitoksen suunnittelemat organisaatiouudistukset ja niiden vaikutukset työhyvinvointiin ja työnteon tuloksellisuuteen. Nykyisellään PolStatilla ei voi muodostaa suoraan tilastotietoa suppeasta esitutkinnasta. Osittain tästä syystä suppean esitutkinnan vaikuttavuutta on vaikea mitata. Siksi myös PolStatin kehittämistarpeen selvittäminen voisi olla jatkotutkimisen aihe.

9 LÄHTEET

Erätuuli Matti 1996: Kvantitatiiviset analyysimenetelmät ihmistieteessä. Rauma, Kirjayhtymä

Esitutkintalaki. Viranomaiset esitutkinnassa. ETL (805/2011) 2 luvun 1§

Sisäministeriö 2013: Poliisin hallintorakennemuutos Pora III: täydentävät päälinjaukset. Hanketyöryhmäesitys

Luettavissa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-491-833-6>. Luettu: 15.5.2017

HE 98/2010: Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain ja henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta. Finlex. Luettavissa: <http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2010/20100098#idp903424>. Luettu: 2.5.2017

Helminen – Fredman – Kanerva – Tolvanen – Viitanen 2014: Esitutkinta ja pakkokeinot. Helsinki, Talentum Media Oy

Hirsjärvi & Hurme 2001: Tutkimushaastattelu: teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki, Yliopistopaino

JHL. Työhyvinvointi ja tuloksellisuus, Julkisten ja hyvinvointialojen liiton verkkosivut. Luettavissa:

http://www.jhl.fi/portal/fi/tyoelama/tyohyvinvointi_tyopaikalla/tyohyvinvointi_ja_tuloksellisuus/

Luettu: 2.6.2017.

Kivioja & Korpela 2016: Suppean esitutkinnan malli Pohjanmaan poliisilaitoksella. Tampere, Poliisiammattikorkeakoulu, AMK -opinnäytetyöt

Laki. Suomen perustuslaki 1:3§

Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksen alueen poliisiyhdistysten puheenjohtajien avoin kirje. Poliisihallinnon Sinetti-intranetsivut, Länsi-Uudenmaan poliisilaitos/Päätöksenteko ja valmistelu/Kokouspöytäkirjat/Avoin kirje. Luettu: 29.5.2017

Pertti Alasuutari 1994: Laadullinen tutkimus. Tampere, Vastapaino

Poliisiasiain tietojärjestelmä, *Patja*. Finlex.

Luettavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030761>.

Luettu: 19.5.2017

Poliisiasiain tietojärjestelmän osarekisteri: tutkinnan ja virka-avun tiedot, *RikiTrip*. Finlex. Luettavissa: <http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2010/20100098#idp903424>. Luettu: 19.5.2017

Poliisin strategia 2017 - 2020. Luettavissa:

http://www.poliisi.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/intermin/embeds/poliisiwwwstructure/57642_POL_ST_esite_suomi_210x280_LR.pdf?485335b0446cd488.

Luettu: 19.5.2017

Poliisin tilastopalvelu, *PolStat*, poliisi.

Luettavissa: <http://www.poliisiammattikorkeakoulu.fi/tki/tilastopalvelu>. Luettu: 20.2.2017

Poliisin vuosikertomus 2015

Luettavissa:

http://poliisi.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/intermin/embeds/poliisiwwwstructure/48565_Poliisi_vuosikertomus_2015.pdf?e276a7ee8693d388. Luettu: 19.5.2017

Poliisin vuosikertomus 2015

Luettavissa:

http://www.poliisi.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/intermin/embeds/poliisiwwwstructure/60491_Poliisi_vuosik_2016_low.pdf?6f77f48b0eb3d488. Luettu: 28.6.2017

Poliisin vuosikertomus 2016

Luettavissa:

http://www.poliisi.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/intermin/embeds/poliisiwwwstructure/60491_Poliisi_vuosik_2016_low.pdf?6f77f48b0eb3d488. Luettu 28.6.2017

Rikosprosessi. Rikosuhripäivystys. Luettavissa: <http://www.riku.fi/fi/rikosprosessi/>. Luettu: 18.2.2017

Syyteharkinta. Oikeus.fi.

Luettavissa: <https://oikeus.fi/ss/index/josjoudutrikoksenuhriksi/syyteharkinta.html>. Luettu: 17.2.2017

Valtioneuvoston selonteko sisäisestä turvallisuudesta, 19.5.2016. Luettavissa: http://intermin.fi/documents/1410869/4113506/67644_julkaisu_082016.pdf/1befa515-e73e-4ca3-8b03-59991a98c0e3. Luettu: 15.5.2017

10 LIITTEET

Liite 1, tutkimuslupa

Tutkimuslupa	ID-1641141	1 (1)
21.12.2016	POL-2016-18297	

Teemu Peltoniemi

Suppean esitutinnan käyttö ja vaikutukset Lohjalla

Poliisiammattikorkeakoulu antaa esitetyn kirjallisen tutkimussuunnitelman perusteella poliisi (AMK) -tutkinnon opiskelija Teemu Peltoniemelle luvan käsitellä poliisiasian tietojärjestelmään tallennettuja tietoja tutkintoon kuuluvan opinnäytetyön tekemiseksi.

Tutkimuksen kohteena ovat vuosina 2015 ja 2016 kirjatut suppean esitutinnan rikosilmoitukset, joissa tutkivana yksikkönä on Lohjan poliisiasemalla toimivat ryhmät.

Opinnäytetyön aiheena on *Suppean esitutinnan käyttö ja vaikutukset Lohjalla*.

Tutkimusaineiston saa kerätä tietojärjestelmästä omalla käyttäjätunnuksella teknisen käyttöyhteyden avulla poliisin käyttöliittymien kautta. Tutkimusaineistoa kerättyessä on tietojärjestelmään tallennetut henkilötiedot jätettävä pois tutkimusaineistosta.

Ilmoitustietojen perusteella ei saa ottaa yhteyttä ilmoituksissa mainittuihin henkilöihin.

Tutkimusaineistoa on käsiteltävä, säilytettävä ja käytettävä opinnäytetutkimuksessa siten, että tietojärjestelmään tallennetut henkilötiedot tai viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 §:n nojalla salassa pidettävät tiedot eivät paljastu.

Opinnäytetutkimuksen valmistuttua tutkimusaineisto on tuhottava tietoturvalisella tavalla Poliisiammattikorkeakoulussa, ellei opinnäytetutkimuksen tekijä ole tutkimustyön ohjaajan kanssa sopinut tutkimusaineiston tietoturvalisesta tuhoamisesta muualla.

Opinnäytetutkimuksen vastuuhenkilö Poliisiammattikorkeakoulussa on tutkimustyön ohjaaja lehtori Janne Ylijärvi.

Tutkimuslupa on voimassa poliisi (AMK) -tutkinnon opiskeluoikeuden ajan, kuitenkin enintään kuusi kuukautta luvan päiväyksestä.

Sovelletut säädökset ja määräykset

Laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimissa (781/2003) 16 § 2 ja 20 §
Henkilötietolaki (523/1999) 12 § 1 momentti 6 kohta ja 14 §
Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 28 §
Sisäasiainministeriön poliisiosaston päätös 24.4.2008 (SM-2008-1852/Tu-44)

Rehtori Marko Viitanen

Lakimies Kimmo Lehtimäki

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 21.12.2016 klo 08:04. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Tiedoksi

Lehtori Janne Ylijärvi

16.12.2018

Teemu Peltoniemi
Nuorempi konstaapeli
Polisiammattikorkeakoulu/Lohjan poliisiasema

LUPA HAASTATTELUJEN SUORITTAMISEEN LOHJAN POLIISIASEMALLA

1 Asia

Polisiammattikorkeakoulussa opiskeleva nuorempi konstaapeli Teemu Peltoniemi hakee lupaa haastatella Lohjan poliisiaseman henkilöstöä. Peltoniemi suorittaa opintoihinsa liittyvää työharjoittelua Lohjan poliisiasemalla. Hän on pyytänyt opinnäytetyötään varten lupaa haastatella Lohjan poliisiaseman henkilöstöä aiheesta suppea esitutkinta.

Peltoniemen hakemuksen mukaan haastattelut kohdennettaisiin pääosin konttupartioiden henkilöstöön sekä muutamaa tutkintapuolen henkilöön. Lisäksi on tarkoitus haastatella ainakin yhtä tutkinnanjohtajaa edellä mainitusta aiheesta.

Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää suppean tutkinnan käytöstä niin kentän kuin tutkinnankin puolella sekä löytää mahdollisia kehitysideoita ja kohteita kyse sen menettelyn käytössä.

2 Päätös

Länsi-Uudenmaan poliisilaitos myöntää hakijalle luvan haastatella edellä mainittuja henkilöryhmiä opinnäytetyön tekemistä varten.

Haastattelut tulee suorittaa siten, että päivittäisten työtehtävien hoito ei kohtuuttomasti häiriinny haastattelujen johdosta. Kerättyä aineistoa saa käyttää vain opinnäytetyön tekemistä varten. Haastatteluilla saatu aineisto tulee opinnäytetyön valmistumisen jälkeen joko hävittää tai arkistoida asianmukaisella tavalla.

Polisipäällikkö

Jari Liukku

Tiedoksi

Rikoskomisario Rauli Salonen
Komisario Sami Kari

Liite 3, haastattelukysymykset suppeasta esitutkinnasta kenttäväki (1/4)

Millaisia rikosnimikkeitä olet kohdannut käsiteltävän tai olet itse käsitellyt suppeassa esitutkinnassa?

Hoidetaanko yleisimmät suppeaan esitutkintaan soveltuvat tapaukset autossa vai asemalla?

Millaiset ovat tyypillisiä autossa hoidettavat tapaukset ja mitkä puolestaan asemalla hoidettavia?

Kuvaile suppean tutkinnan prosessia haluamassasi rikostapauksessa. Kuinka kauan arvioisit koko prosessin kestävän kyseisessä tapauksessa poliisin osalta?

Millaisia haasteita näet tai olet itse kokenut suppean esitutkinnan käytössä?

Millaisia hyötyjä näet siinä, että kenttäväki tekee suppeaa esitutkintaa?

Oletko kuullut että suppean esitutkinnan käyttöä olisi jotenkin ohjeistettu Lohjalla viimeisen kahden vuoden aikana, tai onko jonkinlaisia uudistuksia tulossa?

Miten arvioisit suppean esitutkinnan onnistuvan Lohjalla, kun ajatellaan ilmoitusten tasoa ja juttujen kasautumista lyhytkestoiseen tutkintaan?

Mitä mielestäsi voitaisiin kehittää tai parantaa suppean esitutkinnan käytänteissä?

Haastattelukysymykset suppeasta esitutkinnasta tutkinnan väki (2/4)

Millaisia rikosnimikkeitä olet kohdannut käsiteltävän tai olet itse käsitellyt suppeassa esitutkinnassa?

Tuleeko sinulle juttuja tutkittavaksi suppeana esitutkintana?

Kuvaile suppean tutkinnan prosessia haluamassasi rikostapauksessa. Kuinka kauan arvioisit koko prosessin kestävän kyseisessä tapauksessa poliisin osalta?

Millaisia haasteita näet tai olet itse kokenut suppean esitutkinnan käytössä?

Millaisia hyötyjä näet siinä, että kenttäväki tekee suppeaa esitutkintaa?

Onko suppean esitutkinnan osalta Lohjalle tullut uusia ohjeita tai käytänteitä viimeisen kahden vuoden aikana, tai onko jonkinlaisia uudistuksia tulossa?

Miten suppea esitutkinta mielestäsi onnistuu Lohjalla, kun ajatellaan ilmoitusten tasoa ja juttujen kasautumista lyhytkestoiseen tutkintaan?

Mitä mielestäsi voitaisiin kehittää tai parantaa suppean esitutkinnan käytänteissä?

Haastattelukysymykset suppeasta esitutkinnasta syyttäjä (3/4)

Kuinka paljon arvioisit syyttäjälle tulevista jutuista olevan suppeaa esitutkintaa, jos mukaan ei laskettaisi rikesakkoja tai rangaistusvaatimuksia (nykyisin rikesakkomääräys, sakkomääräys, sakkovaatimus ja rangaistusvaatimus) poliisimiehen kirjoittamat sakot yms.?

Millaisia rikosnimikkeitä olette huomanneet tutkittavan suppeassa esitutkinnassa?

Oletteko huomanneet joitain erityispiirteitä suppean esitutkinnan pöytäkirjoissa?
(Tuleeko laadussa huomioitavaa)

Mitä kehitettävää tai parannettavaa näkisitte suppean esitutkinnan pöytäkirjoissa tai käytänteissä yleensäkin?

Kuinka arvioisitte uuden sakkolain tulevan vaikuttamaan työhönne? Entä kuinka arvioisitte kyseisen muutoksen tulevan vaikuttamaan poliisimiesten tekemään suppeaan tutkintaan?

Eroavatko syyttäjän toimet suppean esitutkinnan kohdalla jotenkin ns. varsinaisen esitutkinnan toimista?

Ovatko syyttäjän kannalta väliä tuleeko jutut suppeasta tai varsinaisesta esitutkinnasta?
Tulisiko esim. suppeaa tutkintaa lisätä?

Haastattelukysymykset suppeasta esitutkinnasta tutkinnanjohtaja (4/4)

Millaisia rikosnimikkeitä olet kohdannut käsiteltävän suppeassa esitutkinnassa?

Millaisia haasteita näet suppean esitutkinnan käytössä?

Millaisia hyötyjä näet siinä, että kenttäväki tekee suppeaa esitutkintaa?

Onko suppean esitutkinnan osalta Lohjalle tullut uusia ohjeita tai käytänteitä viimeisen kahden vuoden aikana, tai onko jonkinlaisia uudistuksia tulossa?

Miten suppea esitutkinta mielestäsi onnistuu Lohjalla, kun ajatellaan ilmoitusten tasoa ja juttujen kasautumista lyhytkestoiseen tutkintaan?

Mitä mielestäsi voitaisiin kehittää tai parantaa suppean esitutkinnan käytänteissä?

Liite 4, laskelma näpistysrikosten vuotuisista prosentuaalisista eroista

Kuva 9.

Ilmoitettu Kpl		2014	2015	2016
5530LOHRIKTA	NÄPISTYS	686	615	587
Tutkinta-aika (ei P-ilm)		2014	2015	2016
5530LOHRIKTA	NÄPISTYS	81	71	61
Selvitys%		2014	2015	2016
5530LOHRIKTA	NÄPISTYS	37,0%	41,6%	55,4%

PolStat, 1.6.2017.

5530LOHRIKTA, NÄPISTYS	Vuoden 2015 lukema verrattuna vuoden 2014 lukuun.
Ilmoitettu kpl	90 %
Tutkinta-aika	87 %
Selvitys %	112,5 %
5530LOHRIKTA, NÄPISTYS	Vuoden 2016 lukema verrattuna vuoden 2015 lukuun.
Ilmoitettu kpl	95 %
Tutkinta-aika	86 %
Selvitys %	133 %

Prosentit on laskettu kuvassa 9 olevista luvuista.

Tutkinta-aika ja selvitysprosentit eivät näytä muuttuvan samassa suhteessa ilmoitettujen rikosten määrän kanssa.